ИНСОНГА НАФ КЕЛТИРИШ — ОЛИЙ БАХТ

OZBEKISTON KASABA UYUSHMALARI FEDERATSIYASI — FEDERATION OF TRADE UNIONS OF UZBEKISTAN

ИШОНЧ

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ ГАЗЕТАСИ

11 июнь, пайшанба 1998 йил №68 (570)

Сешанба, пайшанба ва шанба кунлари чиқади

УШБУ СОНДА:

2-бетда — ИШ ЎРНИГА ФИСҚУ-ФАСОД

3-бетда — ОҒРИҚЛИ БИР БАЁТ НИДОСИ

4-бетда — ГАМЛЕТНИ ЎЙНАГАН РАИС

Минтақавий интеграция ривожи — устувор йўналиш

Хабар қилинганидек, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов туркийзабон мамлакатлар давлат раҳбарларининг бешинчи саммити ва Қозоғистон Республикаси янги пойтахтининг халқаро тақдимот маросимида иштирок этиш учун 9 июн куни Остона шаҳрига ташриф буюрди.

Аэропортда Президент Ислом Каримовни Қозоғистон Республикаси Президенти Нурсултон Назарбоев кутиб олди.

Шу куни янги пойтахт-Остона шаҳрида туркийзабон мамлакатлар давлат раҳбарларининг бешинчи учрашуви бўлиб ўтди. Таъкидлаш жоизки, аввалги - тўртинчи саммит бундан бир ярим йил бурун Тошкентда бўлган эди. Остона учрашувида Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов, Қозоғистон Президенти Нурсултон Назарбоев, Туркия Президенти Сулаймон Демирэл, Қирғизистон Президенти Асқар Акаев, Озарбойжон Президенти Ҳайдар Алиев ҳамда Туркманистон Мажлиси Раиси Саҳат Муродов қатнашди.

Учрашувда Президент Ислом Каримов нутқ сўзлади.

Саммитда минтақавий ҳамкорликнинг долзарб масалалари кўриб чиқилди. Янги аср бўсағасида туркийзабон давлатлар иқтисодий, ижтимоий ва маънавий ҳаётнинг барча соҳаларида теран ўзгаришлар босқичидан ўтаётгани ва бу ҳолат ўзаро алоқаларда ўз аксини топиши лозимлиги таъкидланди.

Анжуманда туркийзабон мамлакатлар давлат раҳбарлари бешинчи учрашувининг мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларнинг муҳим йўналишларини акс эттирган ва минтақавий алоқаларни чуқурлаштириш, маданий-маънавий ҳамкорликни кучайтиришни кўзда тутган Декларация ҳамда Учрашувлар Котибияти тўғрисидаги Низом қабул қилинди. Музокаралар чоғида Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов таклифига биноан, туркийзабон мамлакатлар давлат раҳбарлари бешинчи саммитининг Покистон ва Ҳиндистонда ўтказилган ядро қуроли синовлари борасидаги Баённомаси эълон қилинадиган бўлди.

Эртаси куни - 10 июнда туркийзабон мамлақатлар давлат раҳбарлари Остонада сиёсий қатағон қурбонлари хотирасига ўрнатилган ёдгорлик пойига ташриф буюрдилар. Бу ерда давлат раҳбарлари ва фахрий меҳмонлар хиёбони қурилишининг бошланиш маросими бўлди.

Мамлакатимиз Президенти Ислом Каримов раҳбарлигидаги расмий делеґация Қозоғистоннинг янги пойтахти - Остона шаҳрининг халқаро тақдимот маросимида иштирок этди. Ислом Каримов шу муносабат билан ўтказилган тантанали йиғилишда нутқ сўзлаб, Қозоғистон халқини янги пойтахт билан қутлади.

Шу куни Ўзбекистон Президенти Тошкентга қайтиб келди. Пойтахт аэропортида давлатимиз раҳбарини Олий Мажлис Раиси Э.Халилов, Бош вазир Ў.Султонов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И.Жўрабеков, Президентнинг давлат маслаҳатчиси А.Файзуллаев, Тошкент шаҳри ҳокими К.Тўлаганов ва бошқа расмий кишилар кутиб олди.

Аҳмад АЪЗАМ.
/ЎзА/

Президент Ислом Каримовнинг туркий тилли давлатлар бошлиқларининг бешинчи учрашувида сўзлаган нутқи

Жаноб Президентлар!

Ўзбекистон Республикаси делегацияси номидан Қозоғистон ҳукумати, шахсан Президент Нурсултон Назарбоевга қозоқларга хос анъанавий меҳмондўстлик ҳамда туркий тилли давлатлар бошлиқлари учрашувининг яхши ташкил этилгани учун самимий миннатдорлик билдиришга ижозат бергайсизлар.

Бу анжуман бешинчи учрашувимиз бўлиб, биз ҳамжамиятимиз доирасида ҳамкорлик қилиш борасида етарли тажрибага эгамиз. Бизни қай даражадаги маънавий ва тарихий ноёб мерос яқинлаштирганини яхши биламиз, туркий тилли халқлар етакчилари анжумани доирасидаги ҳамкорлигимизнинг қай даражада катта имконият ва истиқболга эга эканини аниқ тасаввур қиламиз.

Биз барчамизни бирлаштириб турган муҳим омил - туркий тилли халқларнинг тарихий, маънавий ва маданий яқинлиги эканини жуда яхши англаймиз. Вақт бизнинг ҳамкорлигимиз энг аввало ҳар бир мамлакат манфаатларининг, барчамизнинг узоқ муддатли ҳамкорлигимиз талабларига жавоб берадиган умумий мақсадларга мос келиши туфайли ривожланиб бораётганини кўрсатди.

Анжуманимизга давлатларимизнинг турли даражадаги иқтисодий, маданий ва гуманитар алоқаларига ҳар томонлама кўмаклашиш ва уларни кенгайтиришга зарар етказадиган сиёсий, бунинг устига, ҳарбий-сиёсий тус бериш барчамиз учун номақбулдир.

Муҳтарам давлат бошлиқлари ва вакиллари!

Энг аввало, давлатларимиз манфаатлари муштараклигидан келиб чиққан ҳолда, тарихимизнинг учинчи минг йиллиги арафасида барчамизни ташвишга солаётган энг муҳим муаммоларни қайд этиб ўтишга ижозат бергайсиз.

Шу пайтгача имзоланган, парламентларимиз томонидан ратификация қилинган икки томонлама ва кўп томонлама шартнома ҳамда битимларнинг амал қилиниши ва уларнинг самарадорлигини ошириш масалалари биринчи ўринда туради.

Гап энг аввало, миллий манфаатларга, барқарорликни таъминлаш манфаатларига, давлатларимизнинг ҳудудий бутунлиги ва хавфсизлиги талабларига жавоб берадиган тенг ҳуқуқли ва фойдали ҳамкорлигимизнинг ҳали тўла юзага чиқарилмаган улкан имкониятлари ҳақида кетмоқда.

Минтақамиздагина эмас, чегараларимиз яқинида мавжуд бўлган муайян ҳолат ва юз бераётган воқеалар ривожи ҳам кун сайин бутун дунёдаги энг йирик давлатлар эътиборини кўпроқ тортаётган минтақамиз давлатларида интеграцион жараённи янада ривожлантириш ва чуқурлаштиришни тақозо этади.

Бугунги кунда биз диний экстремизм тарқалиши туфайли тобора ошиб бораётган хавфдан, Жанубий Осиёда ядро қуролига эга бўлишга интилаётган давлатлар тобора кўпайиши билан боғлиқ хатардан кўз юмишимиз мумкин эмас.

Шундан келиб чиққан ҳолда, минтақавий интеграциялашувни янада чуқурлаштириш масалалари туркий тилли давлатлар ҳамкорлигининг устувор йўналишларидан бири бўлиб қолмоғи керак.

Марказий Осиёдаги давлатларнинг жўғрофий ўрни минтақанинг транспорт масаласидаги ўзига хос муаммоларини ҳал этишга қаратилган коммуникацион лойиҳаларни амалга оширишни тақозо этади. Европа Иттифоқи қўллаб-қувватлаётган ҳамда яхшигина молиявий базага эга бўлган кўп йўналишли ТРАСЕКА лойиҳасини амалга ошириш - Европа қитъасига йўл очиб берадиган Транскавказ йўналишига эга бўлишимизга аниқ имконият яратади.

Уюшган жиноятчилик, терроpчилик, наркотик моддаларнинг ғайриқонуний тарқатилиши ва сотилишига қарши кураш мамлакатларимиз ҳамкорлигининг асосий йўналиш ва мазмунига айланиши керак. Афсуски, алоҳида эътибор талаб қиладиган бу муаммолар бўйича саъй-ҳаракатларимизни ҳали етарли даражада мувофиқлаштира олганимиз йўқ.

Орол фожеаси - инсоният тарихидаги энг йирик экологик ва гуманитар фалокатлардан бири ҳисобланади. Орол муаммоси бугунги кунда, ҳақиқатан ҳам, умумбашарий муаммога айланган бўлиб, унинг биологик мувозанатнинг бузилишига таъсири ҳозирнинг ўзидаёқ сезилмоқда, у жуда кенг ҳудудлардаги аҳоли ирсиятига ҳалокатли таъсир кўрсатмоқда.

Бироқ, шуни афсус билан эътироф этиш лозимки, кўп ҳолларда Орол фожеасининг мамлакатларимиз аҳолиси соғлиғи ва ҳаётига ҳалокатли таъсирини англашимиз бу фактни қайд этишдан нарига ўтмаяпти.

Шуни ҳам алоҳида таъкидлашни истардимки, ҳозирги босқичда Марказий Осиё давлатлари учун миллий таълим тизимини тубдан ислоҳ қилиш, ўсиб келаётган авлодни XX1 аср талаблари ва муаммоларига жавоб берадиган ҳолда ҳар томонлама тайёрлаш энг долзарб масалалардан бири ҳисобланади.

Бу муаммоларни ҳал этиш учун халқаро тузилмаларнинг ресурс, имконият ва инвестицияларини жалб этиш - энг муҳим масаладир.

Гап ҳамкорлигимиз истиқболлари ҳақида кетар экан, туркий тилли давлатлар жаҳон ҳамжамиятининг табиий ва фаол бир қисми бўлиб, уларнинг эшиги тинчлик ва тараққиёт манфаатлари йўлида бошқа барча мамлакатлар билан ўзаро фойдали, самарали ҳамкорлик қилиш учун очиқ эканини алоҳида қайд этишни истардим.

Тожикистоннинг Марказий Осиёдаги учта мамлакат -Қозоғистон, Қирғизистон ва Ўзбекистоннинг интеграциялашув жараёнига қўшилиши бунинг ёрқин далилидир. Назаримда, айнан мана шу ғоялар туркий тилли давлатлар бошлиқларининг бешинчи учрашуви Декларациясининг асосини ташкил этиши лозим.

Бугунги кунда Марказий Осиё давлатларининг иқтисодий ҳамкорлиги ҳозирнинг ўзидаёқ ижобий натижалар бераётганини мамнуният билан қайд этиш мумкин. Бу ўринда шуни ҳам таъкидлаш лозимки, бу ҳамкорлик доирасида йирик халқаро консорциумлар тузиш, қимматли қоғозлар бозорини барпо этиш ҳамда бутун минтақа иқтисодиёти учун зарур бўлган бошқа дастурларни амалга оширишга алоҳида эътибор берилмоқда.

Сўнгги йиллардаги муносабатларимиз тарихига назар солсак, энг аввало, халқларимизнинг маънавий жиҳатдан қайта тикланиш, аждодларимиз қолдирган улкан маданий меросни чуқурроқ ўрганишга бўлган интилиши кўзга ташланади.

Биз кишиларимизнинг тафаккур тарзи, бугунимиз ва келажагимиз истиқболи кўп ҳолларда халқларимиз жаҳоннинг маданий хазинасига қўшган маънавий қадриятларнинг тарихий моҳиятини англаш ва чуқур идрок этиш билан белгиланишини унутмаслигимиз лозим.

Буюк аждодларимиз, халқ достонлари, Шарқ дурдоналари бўлмиш қадимий шаҳарларимиз юбилейларини биргаликда ўтказиш ҳам яхши анъанага айланиб қолган. Бундай маданий анжуманларни ташкил этиш ва ўтказиш тарихий илдизи бир, тили ва маданияти яқин халқларимиз ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлашга, уларнинг маънавий эҳтиёжларини қондиришга хизмат қилиши шубҳасиз.

Бу йил ЮНЕСКО қарори билан иккита катта юбилей - Имом ал Бухорий таваллудининг 1225 йиллиги ҳамда буюк олим ал Фарғоний таваллудининг 1200 йиллиги нишонланади.

Имом ал Бухорийнинг ҳаёти ва ижоди бизга у зот ҳақида ўз давридан анча илгарилаб кетиб, халқларни бирлаштира олган, турли миллатларни ислом фалсафаси ва динининг мангу инсоний идеаллари атрофида жипслаштирган инсон сифатида гапириш ҳуқуқини беради.

Буюк астроном, муҳандис ва тадқиқотчи ал Фарғоний номи бутун маърифий дунёда машҳурдир.

Кўпгина асрлар мобайнида денгизчи ва карвонбошилар фойдаланган, юлдузларнинг бурчак ҳаракатини ўлчайдиган асбоб - устурлобни ўша зот кашф қилган.

Мисрдаги Нил дарёси сатҳини аниқ белгилаб берадиган, бугунги кунда ҳам мавжуд бўлган улкан иншоот - нилометрни ўша зот барпо этган. Биз ана шундай буюк аждодларимиз номини фахр билан тилга олиш ҳуқуқига эгамиз.

Шу муносабат билан ЮНЕСКО Ижроия Қўмитасининг жаҳон ва минтақа доирасида улкан аҳамият касб этган атоқли арбоблар, асарлар ва воқеаларни нишонлашнинг асосий мезонларини белгилаб берган 154-сессияси қарори ниҳоятда ўз вақтида қабул қилинганини эътироф этиш жоиз. Яна шуни таъкидлаш ўринлики, бу саналарнинг ҳар бири халқларни бир-бирига яқинлаштиришга, маданий мулоқотга, ўзаро аҳиллик ва бир-бирини англашга кўмаклашиши лозим.

Давлатларимиз ўртасида ҳамкорлик йўлга қўйилган йиллар мобайнида маданият соҳасидаги алоқаларимиз сезиларли даражада мустаҳкамланди. Мисол учун, Ўзбекистонда Қозоғистон ва Қирғизистон Маданияти кунлари, Қозоғистонда эса, Ўзбекистон Маданияти кунлари ўтказилди.

Тошкентда «Туркистон - умумий уйимиз» конференцияси ўтказилиб, унинг натижаси ўлароқ, Марказий Осиё халқлари маданияти Ассамблеяси ташкил этилди. Буларнинг барчаси тарихан шаклланган миллий маданиятлар, халқларимизнинг урф-одат ва анъаналари, яхши қўшничилиги сингари табиий жараёнлардан далолатдир.

Тарихий воқеалар замирида Қозоғистоннинг янги пойтахти - Остонанинг тақдимот маросими ва бу воқеанинг байрам қилиниши халқларимиз ва давлатларимиз ҳаётида муҳим босқич ва фахр-ифтихор манбаи бўлишига аминман.

Қозоқ халқи ва унинг раҳбари Нурсултон Назарбоевни бу тарихий ва ажойиб воқеа билан чин қалбимдан қутлашга ижозат бергайсиз.

Муҳтарам давлат бошлиқлари!

Бизнинг Қозоғистон диёридаги бу учрашувимиз ўзининг муайян натижаларини бериши ҳамда давлатларимиз ўртасидаги интеграциялашув жараёнларини янада ривожлантиришга, халқларимизнинг бир-бирини маънавий бойитишига хизмат қилишига ишончимиз комил.

Эътиборингиз учун ташаккур.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ

ФАРМОНИ

ИШ ҲАҚИ, ПЕНСИЯ ВА СТИПЕНДИЯЛАР МИҚДОРИНИ ОШИРИШ ТЎҒРИСИДА

Нарх-навонинг эркинлашуви шароитида аҳолининг ижтимоий муҳофазасини таъминлаш мақсадида:

1. 1998 йил 1 июлдан бошлаб Ўзбекистон Республикаси ҳудудида:

энг кам иш ҳақи - ойига 1100 сўм;

кексалик пенсияси - ойига 2100 сўм;

фуқароларнинг солиқ олинмайдиган даромади - ойига 1100 сўм;

ягона тариф сеткаси бўйича бошланғич разряд - ойига 1100 сўм;

болаликдан ногирон бўлганларга бериладиган нафақа ойига 2100 сўм миқдорида;

кекса ёшдаги ҳамда зарур иш стажига эга бўлмаган меҳнатга яроқсиз фуқароларга бериладиган нафақа ойига 1275 сўм миқдорида белгилансин.

2. 1998 йил 1 июлдан бошлаб бюджет муассасалари ва ташкилотлари ходимларининг иш ҳақи, олий ўқув юртлари талабалари, ўрта махсус ва ҳунар-техника ўқув юртлари ўқувчиларининг стипендиялари ўрта ҳисобда 1,5 бараварга оширилсин.

3. 1998 йил 1 июлдан бошлаб пенсияларнинг барча турлари ўрта ҳисобда 1,6 бараварга оширилсин. Турли йилларда тайинланган пенсияларнинг миқдорини тенглаштириш мақсадида, 1991 йил 1 январга қадар тайинланган пенсияларнинг барча турлари миқдори ўрта ҳисобда 1,7 бараварга, 1991 йилдан бошлаб тайинланган пенсиялар миқдори ўрта ҳисобда 1,5 бараварга оширилсин.

Ўзбекистон Республикаси Ижтимоий таъминот вазирлиги ва Молия вазирлиги ўн кунлик муддат ичида пенсияларни қайта ҳисоблаб чиқиш тартибини ишлаб чиқсин ва тасдиқласин ҳамда пенсияларнинг барча турларининг оширилган аниқ миқдорларини белгиласин.

4. Энг кам иш ҳақига нисбатан белгиланган иш ҳақига устама ва қўшимчаларнинг барча турлари, шунингдек, пенсиялар, оналарга фарзанди икки ёшга етгунича парвариш қилиш учун бериладиган, болали оилаларга бериладиган нафақалар ва бошқа тўловлар 1998 йил 1 июлдан бошлаб мазкур Фармонда белгиланган энг кам иш ҳақи миқдоридан келиб чиққан ҳолда амалга оширилади.

5. Ўзбекистон Республикаси Ижтимоий таъминот вазирлиги, Меҳнат вазирлиги, вазирликлар, идоралар, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимликлари, бюджетдан молиявий таъминланадиган ташкилот ва муассасалар мазкур Фармон қоидаларидан келиб чиққан ҳолда пенсиялар, нафақалар, стипендиялар ҳамда бюджет муассасалари ва ташкилотлари ходимларининг лавозим окладлари миқдорини ўз вақтида қайта ҳисоблаб чиқишни таъминласинлар.

6. Бюджет муассасалари ва ташкилотлари ходимларининг иш ҳақи, пенсиялар, нафақа ва стипендияларнинг оширилиши билан боғлиқ харажатлар республиканинг давлат бюджети ва Пенсия фонди ҳисобидан қоплансин.

7. Хўжалик ҳисобидаги корхона ва ташкилотлар меҳнатга ҳақ тўлашнинг белгиланган базавий фонди миқдоридан келиб чиққан ҳолда, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва меҳнат харажатини камайтириш ҳисобидан 1998 йил 1 июлдан бошлаб иш ҳақи миқдорини мазкур Фармонда белгиланган энг кам иш ҳақи миқдорига мувофиқ амалга оширсинлар.

8. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1997 йил 6 майдаги УП-1755 рақамли Фармони, 8-моддасидан ташқари, ўз кучини йўқотган, деб ҳисоблансин.

9. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ўн кунлик муддат ичида мазкур Фармоннинг бажарилиши юзасидан қарор қабул қилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И.КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1998 йил 9 июнь

ИШ ЎРНИГА ФИСҚУ-ФАСОД

У кимга ва нимага хизмат қилади?

«Ўзаро тирноқ остидан кир қидиришга кетган вақтнинг жуда бўлмаса юздан бирини муаммолар ечимига, яхши мақсадга ишлатилса эди, олам гулистон бўлар эди».

Президент Ислом Каримовнинг халқ депутатлари Қашқадарё вилояти Кенгашининг сессиясида сўзлаган нутқидан.

Тилимизда, айниқса текширув, назорат идораларига мурожаат қилувчиларнинг баъзиларига нисбатан «шикоятчи» сўзи қўлланилади. Шу идорадагилар, жумладан, биз таҳририят ходимлари ҳам ўша «шикоятчи»лар билан ишлашимизга тўғри келади: уларни қабул қиламиз, дардини тинглаймиз, улар ҳожати учун турли идораларга қўнғироқ қиламиз, ёзишмалар бўлади, ўрни келганда ўша «шикоятчи»нинг олдига тушиб олиб, сафарга чиқамиз.

Агарда биз ўз ихтиёримизга олган шикоят ечими жамиятга, ҳеч бўлмаганда ўша «шикоятчи» ҳақ-ҳуқуқларини тиклашга хизмат қилса, яхши. Аммо ўша шикоят замирида ҳеч қандай ҳаётий ҳақиқат ётмаса-чи?

Газетамизда яқинда бир мақола эълон қилинди. Унда бутун бир республика маъмуриятини тинч қўймаётган икки собиқ раҳбар шикоятлари таҳлил қилинди. Охири журналист ўз номини, фарзанд, қўни-қўшни, қариндош номини аямасдан шикоят хатига тиқиштираётган бу икки одамнинг ўз қиёфасини очишга ҳаракат қилади. Маълум бўлдики, улар Косон тумани хўжаликлари раҳбарлигидаги жиддий хатолари учун вазифалардан кетган шахслар бўлиб, улардан бирининг суистеъмолчилиги оқибатида бир хўжалик турган жойидан қўзғалмай тугаб кетган экан. Ана улар бугун шикоятчи. Жамоа хўжалигининг янги раҳбари фалон қилган, фистон қилган. Ўнлаб текширувлар эса буни тасдиқламайди. Саккиз ойдан буён хўжалик раҳбарияти, қишлоқ меҳнаткашлари текширувчиларни кутиб олиш, уларга сўров бериш билан банд. Асаблари бузилиб, ишга ҳам қўл силтаб қўйишган. Энг қизиғи, текширувчи келиб текшириб кетаверади, аммо шикоят тасдиқланмаганлиги учун уларни бало ҳам урмайди. Уларда ёзиш учун вақт мўл, ёзадиган идора кўп.

(Давоми 2-бетда)

Бўка туманидаги С.Саймоқов номли жамоа хўжалигининг Самад Қўнғиров бошлиқ бригадаси аъзолари ҳар йили пахтадан мўл ҳосил етиштириб келишмоқда. Бунга бригадада пахтакорлар ишлаши ва дам олишларига етарли шарт-шароитлар яратилгани омил бўлаётир.

Суратда: бригада бошлиғи С.Қўнғиров механизатор Ш.Турдиев билан ғўзага ишлов бериш юзасидан маслаҳатлашмоқда.

Т.ҲАЙДАРОВ олган сурат.

ЕТТИ ИҚЛИМ НАФАСИ

САЙЛОВЛАР

Италияда маҳаллий ҳокимият органларига сайловларнинг иккинчи босқичи бошланди. Сайловда Италиянинг 3 ярим миллион аҳолиси иштирок этмоқда. Маҳаллий ҳокимият идоралари раҳбарлиги учун сайловларнинг иккинчи босқичи Италиянинг учта йирик провинцияси ва йигирмага яқин аҳоли пунктларида бўлиб ўтади. Мазкур сайловларнинг биринчи босқичи муваффақиятсиз якунланган эди.

ДИПЛОМАТ ЎҒЛИНИНГ ЎЛИМИ

Москва яқинидаги Сетунь дарёсидан Шимолий Кореянинг Россиядаги элчихонаси вакили Хун Тэ Сэннинг икки яшар фарзанди жасади топилди. 30 апрель куни Корея элчихонаси ходимининг ўғли бедарак йўқолган, уни қидириб топиш учун Россия пойтахти милицияси ва хавфсизлик хизматлари оёққа турган эди. Энди Россия ҳуқуқ-тартибот идоралари Корея дипломати фарзандининг ўлими юзасидан тергов олиб бормоқда.

ЯНА БИР ЖАНЖАЛ

Африканинг Сомали давлатида миллий низолар авж олмоқда. Байдо шаҳрида ўзаро қарама-қарши миллатлар вакилларининг кескин тўқнашувлари содир бўлган. 1994 йилда Миср пойтахти Қоҳирада Сомали давлатида миллатлараро низоларни бартараф этишга қаратилган шартнома қабул қилинган эди. Бугунги кунда Байдо шаҳрида юзага келган жанжал Қоҳира келишувига зид бўлди.

ҲИНДИСТОННИНГ ҚЎЛИ БОР ЭКАН

Покистоннинг Синд вилоятида йўловчи ташиш поезди портлаб кетди. Сукур шаҳри яқинида поездга қўйилган портлаш мосламаси ишлаб кетган, оқибатда 20 дан зиёд киши ҳалок бўлган. Покистон хавфсизлик хизматлари бу иш юзасидан тергов олиб борганлар. Терговчилар поездга бомба ўрнатиб қўйишда Ҳиндистон жосусларининг қўли борлигини таъкидламоқдалар.

ПОРАХЎРЛИК

Россиядан олинган даракларга кўра, мамлакатнинг Давлат статистика қўмитаси раиси Юрий Юрков ҳибсга олинган. Юрков Россиянинг йирик компанияларига солиқ тўламасликка имкон яратиб берган, бунинг учун катта миқдорда поралар олиб турган. Шунингдек, Юрий Юрков бошчилигидаги жиноий гуруҳ ўзаро рақобатда ишлаётган компаниялар ҳақидаги маълумотларни уларнинг бир-бирларига сотиб юрган. Россия Давлат статистика қўмитаси раисининг уйи тинтув қилинганда 1 миллион АҚШ доллари миқдорда нақд пул топилган. Юрий Юрков ва унинг жиноий гуруҳи иши билан Россиянинг Федерал Хавфсизлик Хизмати шуғулланмоқда.

ЎҒРИЛИК

Россиядан олинган яна бир хабарга қараганда, хавфсизлик хизмати Россия ҳудудидан четга олиб чиқиб кетилган маблағларни топиш устида иш олиб бормоқда. Турли шахслар ноқонуний йўллар билан Россиянинг катта миқдордаги пуллари ва ноёб буюмларни хорижга олиб чиқиб кетган. Хавфсизлик хизмати маълумотларига қараганда, Россиянинг четга чиқиб кетган пуллари ҳозирда 25—27 миллиард АҚШ долларини ташкил этади. Бу пуллар асосан Германия, Буюк Британия, Исроил, Швейцария давлатларига олиб чиқиб кетилган.

КАВКАЗ АНЖУМАНИ

Яқин кунларда Грузия пойтахти Тбилисида Кавказ ва Шимолий Кавказ минтақалари давлатлари раҳбарларининг учрашуви бўлиб ўтади. Бу ҳақда Чеченистон Президентининг ёрдамчиси Ҳожиаҳмад Лерихонов баёнот берган. Унинг айтишича, Кавказ давлатлари раҳбарлари минтақадаги сиёсий ва ҳарбий вазият ҳамда давлатларнинг ўзаро ҳамкорлик алоқаларини муҳокама этадилар.

Жаҳон ахборот агентликлари хабарлари асосида

ИШ ЎРНИГА ФИСҚУ-ФАСОД

У кимга ва нимага хизмат қилади?

(Давоми. Боши 1-бетда)

Ишхонамиз йўлагида юриб, ҳар бир эшикни очиб-ёпиб юрган ёши элликлардаги аёлни хонамга таклиф қиламан. Гапсўзидан сўнг эслайман. Бир пайтлар шикоят билан келганди. Хўш, эндичи? Яна шикоят. Бу сафар **хўжалик раҳбари нотўғри қўйилган, аслида фалончи одам бўлиши керак,** деган мазмунда. Далиллар сўрайман. Тайинли гап йўқ. Унга бу фақат унинг фикри эканлигини, қолаверса бу масала, шу тарзда ҳал бўлмаслигини тушунтираман. Тушунмайди. Хатни олиб қоламан. Эртасига яна келади. Ўз-ўзимга савол бераман: шу ўзбек аёлими? Ахир ўз-ўзига, ўз ҳаракатига баҳо беролмаган бу аёл хўжалик раҳбари фаолиятига қандай қилиб баҳо бера оларди.

Яқинда бир йигит келди. Айтишича, уч йилдан буён **ҳақиқат** учун курашаркан. Яъни унинг фикрича уни нотўғри ишдан бўшатишган. Қўлидаги ҳужжатларга кўз югуртираман. Ёзмаган ва **ишдан тўғри бўшатилгансиз** мазмунида жавоб олмаган жойи қолмаган. Унинг қўлидаги ҳужжатларнинг ўзи у ишдаги доимий тартибсизлиги, ишга сабабсиз келмаганлиги боис ҳаққоний равишда ишдан бўшатилганлигини исботлаб турибди. Йўқ, у буни, кўз кўриб турган **ҳақиқатни** тан олмайди. Унга уқтираман наҳотки шунча идораларнинг ҳаммаси унга бор-йўғи оддий ишчи вазифасида ишлаган одамга душманлик кўзи билан қараса.

Мухбиримиз бир ҳафталик вақтини, меҳнатини сарф қилган жиззахлик аёлнинг ёзишмалари бўйича текширувларга ҳеч бўлмаганда у ишдан бўшатилгач ўн ойдан сўнг мантиқан якун ясалиши керак эди. Лекин у ҳамон ёзмоқда. Нафақат ҳуқуқий ҳужжатлар, балки ҳаёт қонуниятлари билан ҳам баҳсга киришиб ёзмоқда. У (тиббий ходим) ишдан бўшатилгач, анчадан сўнг ўзининг ишдан нотўғри бўшатилганлигини кўрсатиб тегишли идораларга мурожаат қилади. Мазмуни шундай: **вазифасидан озод қилинганда у ҳомиладор бўлган экан**. Шифокорлар унинг ҳомиладорлиги ҳақида ҳужжатлар ҳам беради. Қанчалик ноқулай бўлмасин у мурожаат қилган идораларда ишдан бўшатилган кун билан ҳомиласи неча кунлиги ҳақидаги ҳужжатлар солиштирилиб, кунлар ҳисоб-китоби қилинади. Ҳисоб-китобларда эса у ютқазади: яъни ҳомиладорлик у ишдан бўшатилгандан сўнг бошланган бўлиб чиқади. У бундай хулосага қарши бўлиб шикоятда давом этади. Тўғриси, бундай ҳисоб-китобни ўзига лозим кўрмаган баъзи идоралар ишга тиклаш лозим деган хулосага ҳам келади. Лекин... кутилаётган фарзанд онасини ҳам хижолат қилиб, у ишдан бўшатилган кундан ўн ой ўтгач... дунёга келади. Орадан йиллар ўтди, енгилмас аникроғи енгилганини тан олмас она ҳамон ёзади.

Зорланиб-зорланиб ёзилган икки мактубнинг мазмуни тахминан бир хил: Чироқчи туман Чияли қишлоғидаги **мактабга номуносиб одамнинг номи қўйилаётган,** шу номни қўйиш учун марҳумнинг одамлари ном қўйишга мутасадди кишиларни сотиб олаётган экан. Шунча йўл, харажат тортиб, вақт сарфлаб борган мухбиримиз эса Чиялидан хат муаллифларининг ўзини топмади. Топилгани - бир киши эса бундай хат ёзмаганлигини билдиради. Қишлоқликлар эса бу ном муносиб равишда қўйилаётганлигини эътироф этишди.

Сурхондарё вилояти Музработ туманидан Х.Эгамшукуров 1996 йил бошида ўзининг туман ўсимликларни ҳимоя қилиш станцияси раҳбарлигидан ноҳақдан бўшатилганлигидан негадир шу йил апрел ойида таҳририятга мурожаат қилишга аҳд қилибди. Унинг айтишича, уни меҳнат таътили даврида бўшатишган. Негадир у ўзининг нима сабабдан бўшатилганлиги ҳақида ёзмайди. Ишдан бўшатилиши сабабини эса бизнинг алоқа хатимиз бўйича текширув ўтказган вилоят ҳокими жавобида аниқ кўрсатиб ўтилган:«**...Х.Эгамшукуров станциядаги ҳисобдор шахслар билан биргаликда ўз мансабини суистеъмол қилиб, давлат мулкини ўзлаштиргани учун туман прокуратураси ва вилоят ички ишлар бошқармасининг кўрсатмаларига биноан вилоят ўсимликларни ҳимоя қилиш станциясининг буйруғи билан лавозимидан бўшатилган»**. Қаранг, хат муаллифи ўз фойдасига хизмат қилувчи далил қидиради. Асосий олимни эса четлаб ўтади.

Бундай шикоятларни ҳар бир текширув, назорат ёки ҳуқуқ идорасидан ўнлаб, юзлаб топиш мумкин. Ўнлаб хатлар билан юзлаб одамлар шуғулланади, юзлаб бўлса-чи? Бу хатлар ўнлаб бўлса, жамиятга минг-минглаб сўм миқдорида моддий зарар келтиради, юзлаб бўлсачи? Энг ачинарлиси, ўнлаб хатлар юзлаб одамларни руҳан эзади, юзлаб бўлса-чи? Шунда ўйлаб қоласан, бу хатлар муаллифларининг асл мақсади жамиятга путур етказиш бўлиб чиқмаяптими? Халқимиз раҳмдил, кечиримли халқ. Гарчанд фисқу-фасоддан азият чексада, уларни бу қилмиши учун қозихонага етаклаб бормайди, ўзига инсоф берсин дейди. Лекин у инсофга ҳадеганда келавермаса-чи?

Бу фикрлар жамиятда юз бераётган камчиликлар хусусида тегишли жойларга мурожаат қилишни қоралаш мақсадига қаратилмаган албатта. Шикоятнинг ҳаққонийлиги, шикоятчига нисбатан ноҳақлигини бартараф этишга қаратилганлиги, ҳақиқатдан ҳам хато ва камчиликларни ўз вақтида тузатиш мақсадига қаратилганлиги билан жамиятда ўз ўрнига эга. Зотан, мамлакатимизда амалда бўлган инсон ҳақ-ҳуқуқлари борасидаги қонунлар ҳар бир фуқаронинг бу борадаги ҳақ-ҳуқуқини ҳимоя қилишга масъул ва бунга қодирдир.

Чори ЛАТИПОВ.

Олмалиқдаги «Аммофос» ишлаб чиқариш уюшмасига қарашли автокорхона жамоаси халқ хўжалиги юкларини ташиш топшириқларини шараф билан уддалаш чораларини кўрмоқда.

Суратда: автокорхона раҳбари А.Ғозиқулов (ўнгда) ҳайдовчи Ю.Бозоров, У. Нодировлар билан

Ҳусанбой АВВАЛОВ олган сурат.

ИҚТИСОДИЁТ:

Қизилқум чўлларининг қоқ марказида мамлакат иқтисодиётида стратегик аҳамиятга эга фосфорит комбинати ишга туширилди. Ушбу корхона ишга тушгунга қадар кимё саноатимиз учун муҳим хом-ашё-туйинтирилган фосфорит кукуни мамлакатимизга четдан-Россия ва Қозоғистондан келтирилар эди. Корхонанинг ишга туширилиши эса мамлакат учун вальюта тежаж имконини берибгина қолмай, қишлоқ хўжалигида ўғитларнинг арзон бўлиши ва натижада деҳқончилик маҳсулотлари таннархининг ҳам камайишига олиб келади. Корхонанинг ушбу кунда биринчи навбати ишга туширилди. Унинг қуввати бир суткада минг тонна фосфорит кукуни ишлаб чиқаришга мўлжалланган. Корхона тўлиқ ишга туширилиб, лойиҳа қувватига эришилса, йилига 5 миллион тонна маҳсулот ишлаб чиқаради. Шу сабабдан ҳам корхона қурилишини қисқа муддатларда тугатиш режалаштирилиб, у бир йилу уч ойда қуриб ишга туширилди.

КОРХОНА ОДИМИ

Таъкидлаш жоизки, корхонада бор-йўғи 55 киши ишлайди. Бунинг сабаби Швециянинг «Сведала» компаниясининг энг замонавий ускуналар билан корхонани тўлиқ жиҳозланганлигидадир. «Сведала» эса дунёдаги 47 мамлакатга ускуналар етказиб беради. Шу кунгача мамлакатимизга юқори ҳарорат билан ишлайдиган корхоналарга ўтга чидамли ғиштлар вальютага келтирилар эди. Қувасойдаги «Испайром» ҳиссадорлик жамиятида унинг бир неча турлари ишлаб чиқарилмоқда. Корхона конвеерлари бир йил аввал 9 миллион сўм зарар ва қарийб 200 миллион сўм қарз билан тўхтаб қолганди. 1998 йилнинг тўрт ойида ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 193 фоиз маҳсулот етказиб берилди. Ўтган тўрт ойда 16,3 миллион сўм соф фойда олдилар. 2400 ишчи ўрни юз фоиз ҳаракатга келди. Бунга қандай эришилди?

Аввало чинни идишлар тури янгилаб кўпайтирилди. Маҳсулот унумдорлигини ошириш эвазига маҳсулот нархи 20 фоизга арзонлаштирилди. Натижада товар айланиш миқдори кескин ўзгарди. Иккинчидан, ҳалигача конвеерда бўлмаган ўтга чидамли ғиштлар тайёрлай бошладилар. Улар ўзининг зичлиги ҳамда ўтга ва кислотага чидамлиги жиҳатидан четдан келтирилаётган ана шундай ғиштларга нисбатан анча мустаҳкамроқдир. Электр тармоқлари тузимига чинни изольяторлар ҳам энди Қувасойда ишлаб чиқарила бошлади. Яқинда эса корхонага янги ускуналар мажмуаси ўрнатилди. Энди бу ерда тўқимачилик саноати учун шу пайтгача асосан Россиядан олинаётган турли кесим, ҳажм ва ўлчамдаги пласстмасса пайчалар ишлаб чиқарила бошланди. Тикувчилик цехи ташкил этилиб, унда тикилаётган ишчи либосларини сотган маблағларга четдан хом-ашё олмоқдалар. Шундай қилиб «Испайрам» ҳиссадорлик жамиятида бир йилда қарзлар 2,5 бароборга камайди.

Д. ЮСУПОВ.

Онажоним — табиат!

СОҲИЛДАГИ БЕШ ОҒАЙНИ ОҚ ҚАЙИН

Кўплар ўрмон келинчаги, деб таърифланадиган ва Пушкин ҳамда Лермонтов сингари рус шеърияти даҳолари томонидан куйлаб келинган оқ қайин фақат Оврупа заминидагина ўсади,деб ўйлашади. Аслида дарахтлар орасида энг сарвқомати ҳисобланган бу нобатот тури Ўзбекистонимизнинг сахий тупроғи учун ҳам бегона эмас экан.

Ҳар қачонгидек ўтган йили ҳам меҳнат таътилимнинг икки ҳафтасини Наманган вилоятининг кун ботиш ҳудудида, тоғлар бағридаги Нанай қишлоғида жойлашган «Пахтачи» оромгоҳида ўтказдим. Кечга яқин уч-тўрт улфат тўпланишиб Почча-ота сойи соҳилида қурилган чойхонада ҳангамалашишга тўпланишдик.

Юз эллик-икки юз қадамларча наридан уланган ариқ устига қўйилган тахта карават устида ён бошлашиб суҳбатлашарканмиз, ариқ лабида бир-бировларига суянишганларича осмонга қулоч ёзган оқиш танали номаълум дарахт танасига нигоҳим қадалди.

-Ажабо, теракка ўхшамайди, қанақа дарахт бўлди экан, -хайрон бўлиб сўрадим шерикларимга қараб.

-Оқ қайин, - ўтирганлардан кимдир бепарвогина жавоб қайтарди.

Ўрнимдан туриб дарахтни синчиклаб қарай бошладим. Россия ўрмонларида бўлганман. Дарҳақиқат, бу дарахт чиндан ҳам оқ қайинни эслатарди. Танасининг текислиги ва беғубор оппоқлиги, ҳар еридаги қорамтир чизиқлар, япроқлари тузилиши, яна кўп жиҳатлари биз билган ўрмон гўзалининг ўзгинаси эди. Негадир, оқ қайиннинг Ўзбекистон шароитида ўсишига ишонгим келмасди.

-Барибир, гумон қиляпсиз-а, оқ қайинлигига? Биринчи бўлиб бу дарахт номини айтган йигит тўсатдан кафтини кафтига урди: Ҳизирни йўқласак бўларкан, ана эгаси ўам келиб қолди. - Ҳой, Сатимбой ака, бу ёққа бир дақиқа келинг! - Шеригимиз энди астойдил ўрнидан туриб чақирди.

Мен Сатимбой Тўхтасиновни узоқ йиллардан бери танийман. Меҳмондўст. ажойиб улфат, ушбу оромгоҳ раҳбари бўлиши билан бир қаторда шу ҳудуднинг ҳақиқий билимдонларидан. Бу ернинг тупроғи, ўсимлик ва ҳайвонот дунёси-ю шарқираб оқаётган сой суви остидаги шағал турларигача, қайси бир тоғнинг қаерига қандай чиқса бўлади-ю қайси бир қоя остида қанақа булоқ борлигигача билади. Сатимбой ака келиб даврамизга қўшилди ва юзига фотиҳа тортгач, саволимизни эшитгач тиззасига уриб кулди:

- Биродарлар, бу дарахт ҳақиқаттан ҳам оқ қайин. У фалон йилда шунақа бўлиб кўкарган, деб ёзиб қўймасам бўлмайдиганга ўхшайди. Жуда кўпчиликнинг баҳсига сабаб бўляпти. Баъзи бировлар ишонмасдан атайлаб мени чақириб келишади. - Кейин дарахтнинг бу ерга келиб қолиш сабабларини қисқача сўзлаб берди.

Маълум бўлишича, саксонинчи йилларнинг бошларида Почча-ота тоғининг пастки ҳудудида кун кутилмаганда қаттиқ исиб кетиб асрий музлар кўп эриган ва ўша ёқда кучли тошқин юз берган. Пастки томонда, сой оқиб ўтган қишлоқларда бу анча фалокатлар келтирган ҳам. Сув тоғ ён бағрида битган жуда кўп дарахтларни ҳам кўчириб кетиб оқизган. Шулар қаторида мана шу дарахт ниҳолини ҳам келтирган. Уни бошқа кўчатларга ўхшамаслигини пайқаб қолган ўша пайтдаги қоравул Абдуқодир ака сойдан оқиб чиққан мана шу ариқ қирғоғига ўтказган. Нанайнинг такрорланмас ҳавоси ёқиб қолганми, ниҳол кўкариб кетди. Ён атрофидан қўшимча новдалар ҳам ўсиб чиқди. Қарангки, бугунги кунда «Беш оғайни» номини олган оқ қайин узоқ-узоқлардан ҳам кўзга ташланиб турибди.

-Аслида оқ қайин унчалик ўта инжиқ дарахтлар сирасига кирмас экан, - гапини давом эттирди Сатимбой Тўхтасинов. - Баҳор ўрталарида гул кўрсатаркан. Гули тушган ерда янгидан ниҳоллар униб чиқаркан. Қаранг, оромгоҳимизнинг пастки қисмидаги боғ четида ҳам бир неча ёш оқ қайинлар пайдо бўлди. Тўғри, улар ҳали ниҳол, кўзга унчалик ташланмайди. Аммо орадан бир неча йил ўтгач, мана бу дарахтларга ўхшаб борлиққа кўрк бериши турган гап.

Сатимбой аканинг сўзларини тинглайман ва кўкка армонсиз бўй чўзган ўрмон гўзалига тикиламану ўйлаб қоламан. Фарғона водийсининг ҳам, минтақамизнинг ҳам қаерига борманг, кўпинча яккаш бир тусдаги, кўзингиз ўрганиб кетган дарахтлар. Ахир, оқ қайинни ҳам маҳаллий шароитда кўпайтириш мумкин экан-ку! Нега энди ўлкамизнинг тоғлик зоналарида қайинзор вужудга келтирмаймиз? Оқ қайин ажойиб кўриниши билан бир қаторда танаси ғоят текис, бинокорлик ва мебелсозлик учун ғоят қўл келади-ку! Умид қиламизки, шу соҳа мутахассислари, ҳурматли олимларимиз Нанай қишлоғида ўсаётган ва йил сайин кўпайиб бораётган бу наботот турини ўтроқлаштириш хусусидаги фикримизни ўрганиб кўрадилар ҳамда мулоҳазаларини билдирадилар.

Обиджон ЖУМАНАЗАРОВ
«Ишонч» мухбири.

Касаба уюшма ҳаёти: мулк шакллари

ЕТАКЧИНИНГ МАВҚЕИ БЎЛСИН

Хўжаликлар давлат тасарруфидан чиқарилиб мулкчиликнинг турли шаклларида фаолият юритиш давр талаби бўлиб қолди. Бу шароитда касаба уюшма қўмитасининг ўрни қандай бўлади?

Меҳнаткашларни ижтимоий муҳофазалаш, уларни иш билан таъминлашчи?

Яқинда агросаноат ходимлари мажмуи Сирдарё вилояти қўмитасида шу хусусда суҳбат ўтказилди. Режадан ошиқ топширилган маҳсулот ҳисобига моддий рағбатлантириш кескин ошди. Бизда асосан оилавий жамоалар кўп.

Тўғриси туманимиздаги баъзи хўжаликларда одамлар икки-уч йиллик ҳақларини ола олганларича йўқ. Бизнинг хўжалигимиз нақд пул ва тайёр маҳсулот эвазига одамларни иш ҳақи билан тўла таъминлаб келаяпти. Бошқарув билан жамоа шартномасини имзолаганмиз. Унинг барча бандларининг бажарилиши устидан қатъий назорат ўрнатганмиз.

«Оқ олтин» туман агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшма қўмитасининг раиси Умматали Давлатов шундай деди:

- Туманимизда касаба уюшма қўмиталарининг ўзига хос ўрни бор. Биз ишимизда бир қатор янгиликлар яратишга эришдик. Чунончи, маъмурият билан касаба уюшма ўртасида тузиладиган жамоа шартномасининг пухта бўлишига алоҳида аҳамият бераяпмиз. Бу йил ҳам хўжалик касаба уюшма қўмиталарининг бу борадаги тажрибасини ошириш ниятида бир неча бор семинар-ўқувлар ташкил этилди.

- Мамлакатимиз истиқлолга эришгач ижтимоий муҳофаза бош масала қилиб қўйилди. Шаҳримизда меҳнаткашларни ижтимоий муҳофазалашга катта аҳамият берилмоқда. Ўтган йили шу мақсадда 15 миллион сўм сарфланди,-дейди Гулистон шаҳар агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшма қўмитаси раиси Эргаш Бўриев,- Гулистон экстракт ёғ-ҳиссадорлик жамияти «Оқ олтин» дон-ҳиссадорлик жамияти ишчи-хизматчиларни ижтимоий муҳофазалашга миллионлаб сўм маблағ ажратиб келинмоқда. Ҳар иккала жамоа ҳам ўз профилакторийларига эга. У ерда ишчилар бепул даволаниб, саломатликларини тиклайдилар. Биз ижтимоий ҳимояни яхши ташкил этган касаба уюшма ташкилотига махсус мукофот ажратганмиз.

Оила йилида маҳалла қўмиталари билан ҳамкорликда иш олиб боришга келишиб олганмиз. 14 та маҳалла қўмитаси билан биргаликда кам таъминланган оилаларга моддий мадад берилади. Ўйлайманки, бу тадбиримиз ўзининг ижобий натижасини беради.

- Бугунги касабақўм етакчиси аввалгисидан тубдан фарқланмас экан, тармоқда силжиш бўлмайди,-дейди агросаноат мажмуи ходимлари вилоят қўмитасининг раиси Салтанат Исмоилова,-Биз аввало касабақўмлар билим малакасини оширишга аҳамият қаратаяпмиз. Улар қонунлар билан ишлашни ўрганиши шарт. Акс ҳолда муваффақиятга эришиб бўлмайди. Йил бошидан буён барча туманларда етакчилар ўқувини ташкил этдик. Деярли ҳар ойда фаоллар маҳоратини оширишга доир тадбирлар ўтказиб бораяпмиз. Негаки мулкчилик шаклининг ўзгариши, кишилар дунё қараши, ишлаб чиқаришдаги ўзгаришлар изланишни тақозо этмоқда.

- Мақсадимиз ҳар бир ташкилот шу кун талаблари даражасида ишлай олсин. Давра суҳбати ниҳоясида илғор тажрибаларни оммалаштириш, янги иш услубларини қўллаш юзасидан тадбирлар белгиланди.

Суҳбатни: Нурилла ШАМСИЕВ ёзиб олди.

Наманган вилояти Тўрақўрғон туманидаги «Ахсикент» ўзбек-турк қўшма корхонаси 18 турдаги эркаклар ва болалар трикотаж кийимларини ишлаб чиқармоқда. Кийимлар сифатлилиги ва бежиримлиги билан харидорларни ўзига жалб этаётир.

Суратда: корхонанинг қўли гул чевари М.Бойбоева.

Бахтиёр ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

Дам олиш масканларида

«ЯНГИОБОД»ГА БОРМАБСИЗ...

Ҳали қуёш кўтарилмасидан туриб қушларнинг шўх хониши Сизни ширин уйқудан уйғотса! Хона деразасини очишингиз билан муаттар ҳидларга тўла тоғ ҳавоси димоғингизга урилса, чуқур-чуқур нафас олсангиз! Танангиздаги барча ғуборлар тарқаб кетади. Деразадан ташқарига боқсангиз яшиликка бурканган тоғ тизмалари, қоялари, музликлари «мана мен» деб кўзга ташланиб турса...

Бундан ташқари бир-биридан гўзал, меҳрибон, одамшаванда кишилар хизматингизга тайёр туришса. Бундай ажойиб шароитни ким ҳам орзу қилмайди дейсиз. Бу каби ноёб инсонлар, камёб жойлар қаерда экан дерсиз? Бунга биз Чотқол - тоғ-ўрмон қўриқхонасида жойлашган, ҳақли равишда Ўзбекистон швейцарияси деб ном олган «Янгиобод» сайёҳлар мажмуасида дам олганимизда шоҳид бўлдик.

Туман халқ таълими ходимлари касаба уюшмаси қўмитаси бошчилигида бир гуруҳ бошланғич касаба уюшмаси қўмитаси раислари, фаоллари ушбу масканда дам олишди. Мажмуада дам олишимизда директор Давлат Аҳроров бош-қош бўлди. Кўпгина жойларда дам олганмиз. Лекин Давлат акадек меҳрибон, камсуқум, одамохун инсонни учратмаганмиз. Уларнинг қўл остида ишлаётганларни айтмайсизми. Улар ўз раҳбарларидан ортда қолишмайди.

- Бизнинг сайёҳлар комплекси Каттасой дарёси бўйига жойлашган. Дам олувчилар учун жуда катта имкониятлар мавжуд, - дейди мажмуа директори Д.Аҳроров. - Дам олувчиларга икки-уч ва тўрт кишилик шинам хоналарни таклиф этамиз. Кутубхона, клуб, ўйин майдончалари, чўмилиш ховузи, сауна, ошхона, видеосалон, ресторан, дўкон, техник ўйинлар зали, қишки спорт зали мавжуд, жиҳозларни ижарага бериш йўлга қўйилган.

Ҳақиқатдан ҳам, дам олиш масканида кишилар яхши ҳордиқ чиқаришлари учун барча қулайликлар мавжуд. Саломатликларини тикламоқчи бўлган дам олувчилар учун гиёҳлар билан даволаш, даволовчи уқалаш, оғир руҳий чарчаганликни йўқотиш, организмни нафас олиш ва парҳез йўли билан тозалаш каби хизматлар ҳам тақдим этилади. Айниқса, бутун дунёда машҳур аэротерапик йўл билан юракни, буйракни меъёрига келтириш, уйқусизликни, асабни ва бошқа аъзоларни даволаш кенг йўлга қўйилган.

Биз бу ерда қисқа муддатли дам олиб қайтдик. Лекин бу дам олишимиз бизга жуда катта фойда берди. Танимиздаги барча чарчоқдан, дардлардан фориғ бўлдик. Бунинг учун «Янгиобод» сайёҳлар мажмуаси жамоасига миннатдорчилик изҳор этамиз.

Дам олишни, яхши ҳордиқ чиқаришни истовчиларга эса «Янгиобод» сайёҳлар мажмуасида дам олинг, зеро бу билан сиз вақтингизга, пулингизга асло ачинмайсиз деймиз.

М.ҒАЗНАБОЕВ,
Янгийўл туманидаги 34-мактаб касаба уюшмаси қўмитасининг раиси.

Касаба уюшмалари спорти

ВОЛЕЙБОЛ

Бухородаги «Олимпия» спорт мажмуида давлат муассасалари ва жамоа хизмати ходимлари касаба уюшмаси вилоят қўмитаси томонидан ташкил этилган «Камолот» ёшлар жамғармасининг вилоят бўлими совринини учун эркаклар жамоалари ўртасида волейбол мусобақалари бўлиб ўтди.

Қизғин курашлар остида бўлиб ўтган ушбу спорт турнири якунларига мувофиқ фахрли биринчи ўрин монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш бўйича вилоят ҳудудий бошқармасининг эркаклар жамоасига насиб этди. Иккинчи ўриндан вилоят молия бошқармаси волейболчилари, учинчи ўриндан эса «Ўзагросуғурта»нинг вилоят бўлими спортчилари жой олдилар.

Мусобақа ғолиблари ва совриндорларига қимматбаҳо совғалар топширилди.

А.ИСТАМОВ.

ГИЁҲВАНДЛИК—БАШАРИЯТ УЧУН ХАВФ, ТАРАҚҚИЁТ УЧУН ТАҲДИД

АҚШнинг Нью-Йорк шаҳрида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг наркобизнесга қарши кураш муаммоларига бағишланган махсус сессияси давом этмоқда. Унда ташкилотга аъзо давлатлар раҳбарлари иштирок этаётир. Хўш, наркотик моддалар нима учун бу қадар юксак даражадаги йиғилишга сабаб бўлаяпти? Қуйида биз шу саволга жавоб излашга ҳаракат қиламиз.

Гапни оғунинг ўзидан бошласак. Одатда гиёҳванд модда даставвал шунчаки қизиқиш, кайфу сафо, маишат учун тотиб кўрилади. Аммо кўп ўтмай, у инсонни ўзига ипсиз боғлайди. Бора-бора киши уни истеъмол қилмаса туролмайдиган, хуморини босиш учун ҳар қандай ишдан, ҳатто жиноятдан ҳам бош тортмайдиган бўлиб қолади. Натижада жиноятчилик, турли касалликлар, шахсий турмуш ва ижтимоий ҳаётда беқарорлик авж олади. Ҳаёти наркотикка боғланиб қолган одам дунёга хушёр кўз билан қарашга, воқеаларни англашга, уларга муносабат билдиришга ожизланади. Бошқача айтганда, жамиятдаги ўрнини йўқотади.

Оғу инсонни қанчалар тубанлаштиришига қуйидаги бир мисолни келтиришнинг ўзи кифоя: яқинда Европа мамлакатларидан бирида тиббий жиҳозларнинг гигиеник озодалигига муносабат хусусида ёшлар ўртасида сўров ўтказилди. Шунда гиёҳвандликка мубтало бўлган бир ўсмир: «қандай ўлим топишнинг нима фарқи бор, касаллик юқтирибми ё бошқа сабабми - менга барибир, чунки ажалим яқин қолган,» дея жавоб қилди. Ваҳоланки, у ҳали ҳаётнинг аччиқ-чучугини тузукроқ тотиб улгурмаган, ўзбекона айтганда ҳали «ўн гулидан бир гули очилмаган» ўспирин.

Ҳозирги кунда дунёда ҳаётдан совиган, оғудан бошқани ўйламайдиган, тушкунликка тушиб, шунчаки ажалини кутиб ётган ана шундай одамлар кам эмас. Мудҳиш томони шундаки, гиёҳвандларнинг аксар қисми ёшлардир. Балоға мубтало бўлганларнинг сони эса камайиш ўрнига кундан-кун ортиб бораётир. Бу жараённинг олди олинмаса, инсоният эртанги кунни маънан тубанлашган кишилар, жиноятчилар, қолаверса, майиб-мажруҳ болалар кўпайган ҳолда қарши олиши мумкин. Бас шундай экан, ҳозирданоқ муаммонинг олдини олишга жиддий киришмоқ керак. Албатта, бу борада муайян ишлар амалга оширилмоқда. Лекин, муаммо тобора жиддий тус ола бошлагани, уни халқаро ҳужжатлар билан бартараф этиш чоралари тўсиқларга учраётгани кураш кўламини янада кенгайтиришни тақозо этмоқда. Касални даволагандан кўра, унинг олдини олган осонроқ.

Шу боис миллатлар ҳамжамияти Бош Ассамблеясининг июн сессиясини ўтказишга қарор қилинди.

Маълумки, бутун дунёда етиштириладиган гиёҳванд «хомашё»нинг қирқ фоизи қўшни Афғонистон ҳиссасига тўғри келади. Бундан ташқари, наркотикларни назорат қилиш бўйича Халқаро қўмита маълумотларида Марказий Осиёдаги айрим қўшниларимиз ҳудудида ҳам қорадори етиштирилиши қайд этилган. Афғонистонда тайёрланган оғу Европа ва бошқа манзилларга асосан Марказий Осиё орқали ташилиши ва минтақадаги нотинчликлар буни осонлаштириши ҳисобга олинса, Ўзбекистон учун наркотик моддалар контрабандаси билан кураш нақадар долзарб вазифа эканини англаш қийин эмас. Шундан келиб чиққан ҳолда, Ўзбекистон раҳбарияти наркотик моддалар контрабандасига қарши кескин чора-тадбирлар кўраётгани ва бу жараён изчил давом этаётгани диққатга сазовор. Чегарачилар, божхона ва ҳуқуқ-тартибот органлари ходимлари қатъият ва матонат билан бу иллатга қарши курашмоқда. Кураш натижаси кўп куттирмади: оғуфурушлар юртимизни «ноқулай ҳудуд», деб четлаб ўта бошлади. Шуниси аёнки, Ўзбекистонда наркобизнесга, гиёҳвандлик ёйилишига қарши монеълик қила оладиган мустаҳкам тўсиқ бор. Бироқ, бу муаммонинг бир қисми бартараф этилди, дегани холос. Қўшни юртларда ва умуман дунёда бу иллат жиловланмас экан, хотиржамликка ўрин йўқ, албатта.

Афсуски, кўплаб давлатларда наркотик моддаларни етиштириш, истеъмол қилиш ва сотишга қарши кўрилаётган чора-тадбирлар кўнгилдагидек эмас. Масалан, Африкадаги ўнга яқин давлат наркотикларни назорат қилиш бўйича Халқаро қўмита доирасида қабул қилинган ҳужжатларга қўшилмаган. Айрим мамлакатлар эса мазкур ҳужжатлардаги меёрларга тўла риоя этмайди. Қитъанинг баъзи мамлакатларидаги портлар, транспорт коммуникацияларида наркотик ва психотроп моддалар ташилишига қарши қатъий тўсиқ йўқ. Африка каннабиси ва Осиёдан келаётган героин Европа ва Америкага ташилмоқда. Қитъада каннабис етиштириш бўйича энг юқори ўринлардан бирини эгаллаган Марокашда 1996 йили 38,5 тонна каннабис ва 65 тонна каннабис муми мусодара қилинган. Ўша йили мамлакатда наркотик моддаларининг ноқонуний савдоси билан боғлиқ 16 мингта жиноий иш кўриб чиқилган. Шу рақамларнинг ўзиёқ Африкадаги аҳвол нечоғли аянчли эканини кўрсатади.

Америка қитъасидаги аҳволни ҳам қониқарли, деб бўлмайди. Кариб денгизи ҳавзасининг ўзида 1996 йили 141 тонна каннабис мусодара этилган. Қитъа жанубида кўплаб миқдорда кокаин етиштирилади. Қатор давлатлар бу борада минтақавий ҳамкорликни изчил ривожлантираётгани, муаммонинг олдини олиш мақсадида миллий дастурлар қабул қилаётгани қувонарли, албатта. Лекин, умумий натижа кутилаганидек бўлмаяпти. Масалан, Мексикада 1996 йили каннабис экилган 22 минг гектардан ортиқ майдон фош этилди, 1000 тоннадан зиёд каннабис мусодара қилинди. Аммо бу мамлакатдан АҚШ ва Канадага ташилаётган оғу камайгани йўқ. Шу ўринда маълумот учун ўша йилиёқ биргина АҚШда 10 миллиондан ортиқ одам каннабис истеъмол қилганини айтиб ўтиш ўринлидир.

Осиёда асосан қорадори ва ёввойи каннабис етиштирилиб, героин тайёрланади. Бутун дунёда етиштириладиган оғунинг 40 фоизи Афғонистон ҳиссасига тўғри келиши юқорида айтиб ўтилган эди. Афсуски, кўп йиллик уруш ва беқарорлик бу мамлакатда гиёҳванд моддалар ишлаб чиқарилишида қўл келмоқда. 1997 йилда мамлакатда аввалги йилга нисбатан 25 фоиз кўп «ҳосил» етиштирилди. Ачинарлиси шундаки, собиқ иттифоқ ҳудудидаги айрим минтақаларда ҳам оғу етиштирилади. 1996 йилда Арманистонда 100 тонна, Грузияда 900 тонна каннабис йўқ қилинди.

Европа эса ҳамон наркотик моддаларнинг асосий бозори бўлиб қолмоқда. Бу қитъада халқаро ҳужжатларга қўшилмаган биргина давлат Албаниядир. Халқаро қўмита бу мамлакатни ҳужжатларни имзолашга даъват қилди. Умуман, қитъа миқёсида олинганда, каннабис энг кўп Голландияда етиштирилиши аниқланган. Шунингдек, 1996 йилда Россияда 3500 гектар, Украинада 4500 гектар майдонга каннабис экилгани аниқланди. Ўша йили Европада мусодара этилган оғу миқдори 410 тоннани ташкил этди.

Ўткинчи ҳузурнинг фожеасини фақат соғлом жамиятгина англаши мумкин. Бузилган жамиятдан буни кутиш ортиқча. Чунки, бузилган жамият уни англаб етган тақдирда ҳам муаммога қарши кураша олмайди. Негаки, жиноятчилар, маиб-мажруҳлар кўпайган, ҳар хил бузуқиликлар авж олган жамиятнинг у билан жиддий курашишга қурби етмайди. Бунинг сабабларини келтириб ўтириш ортиқча. Шунинг учун биргина оддий сабабни қайд этамиз: КЕЧ БЎЛАДИ.

Анвар БОБОЕВ,
ЎзА шарҳловчиси.

1998 йил — Оила йили

Одамийлик сабоқлари

МУРОСА

Оила қуриш ҳам таваккалчилик. Кўрасан, гаплашасан, ёққандай бўлади. Гуп этиб уйлашасану, тамом. Умр йўлдошингнинг қандайлигини ойлар ўтгандан кейин биласан. Кўнглинг тўлса-ку, хўп-хўп. Тўлмаса...

Бир қиз аясига: «Дадам жуда яхшилар. Бахтингиз бор эканда, куёвингиз эса, э, нимасини айтасиз,-дебди.

- Дадангни шу ҳолга келиши учун ўттиз йиллик умрим кетди,-дея кулибди онаси.

Эр-хотин нафақат қўшҳўкиз, балки бир-бирлари учун мисоли бир ойнадурким, унда инсон табиатидаги қусурлар акс этиб, йиллар ўтган сайин хатолар тузатиб борилади.

Ёш оила кўрганлар кўпинча ана шу нарсаларни назарда тутмайди. Инсоннинг камолоти учун йиллар керак бўлар экан. Ана шуни англагунча, кимдир уларни йўлга солиб туриши керак. Биринчиси билан қийнасин:-дер эди онам раҳматли. - Иккинчи рўзғорни асло ҳавас қилмагин.

Оила қургандан кейинги дастлабки йиллар худди ўспиринлик даврига ўхшайди. Икки-ёш то бирбирига кўникиб, табиатини ўзлаштириб олгунча хаёлидан кечган фикрларнинг нотўғрилигини исботлаб бериш лозим бўлади.

Оила ҳам, кўчириб ўтқазилган дарахт мисоликим, унинг кўкариб, гуллаб яшаши атрофдагиларга ҳам боғлиқ.

Битта акамиз бор. Ўзлари қишлоқ оқсоқоллар кенгашида ишлади. Лекин қўйди-чиқдиларга аралашавериб юрадилар.

Бир куни кенгаш раиси чақириб, юқори маҳалладаги фалончининг оиласига кўчини ажратиб беринг,-деб буюрибди.

- Ярашитириб келсам ҳам майлими?-деб сўрабди Абдумалик ака.

- Биз бир ой оввора бўлиб ярашитиролмаган оилани сиз бир кунда ярашитира оласизми?-дебди раис.

Бориб, одатга кўра келинни ичкарига таклиф қилибдилар.

- Келин ўзи тушган хонадонга кирдими, музнинг кўчгани шу,-деди Абдумалик ака. Агар келин остонадан ҳатламаса, оилаларнинг ажралиши аниқ. Бу келин биз билан ҳовлига кириб борди. Вазият ниҳоятда қалтис. Агар битта ортиқча сўз бўлса, ҳар икки томон ҳам ловуллаб кетади. Таранг тортилган асабларни юмшатиш учун, келинга:

- Боринг энди, битта чой дамлаб келинг. Сўнгги марта қўлингиздан чой ичайлик,-деб айтдим.

Келин чопқиллаб ошхонага қараб кетди. Ота-онасига:

- Қизларингизни кўраяпсизми? Ҳали ҳам шу хонадонда кўнгли бор. Сиз билан бизга осон. Ҳозир кўч-кўронини ортамизу, кетамиз. Қийин-қийин шуларга қийин. Иккита фарзанди бўлмасаям майли эди,-деб айтдим.

Улар иккиланиб қудаларига қаради.

- Биз билмасак, яшайдиган ўғлимиз, ўзлари биладида,деди. Уларнинг сал юмшаганини кўриб куёв билан гапни пухталаб олдим. Буни қарангки, унинг ҳам хотинида кўнгли бор. Орага бўлмағур гап-сўзлар аралашиб, вазият қалтислашиб кетган. Ҳар икки томон отдан тушса ҳам, эгардан тушмайди. Бир пиёладан чой ичгунча, эгардан ҳам тушириб қўйдим. Сўнгра куёвни чақириб:

-Бор,-дедим. - Биз шу ердалигимизда болаларингни олиб кел. Агар келинни ҳозир шу ердан чиқарсак, фикридан қайтиб қолиши мумкин.

Ҳалиги йигит оёғи олтита бўлиб, келинникидан ўғилларини олиб келди.

- Энди яхши гапирасан. Хотининг оғир гапни ёктирмас экан. Аммо терисини шиладиган бўлсанг ҳам, яхши гап билан шиласан. Укдингми?

-Укдим.

Ишхонага келсам, раис ҳайрон.

- Нима қилдингиз? Жодунгиз борми?-деб сўрайди. Икки-уч марта шундай ҳол бўлгандан кейин, раис икки қўлини кўтариб таслим бўлди.

Оилавий жанжалларга мени юборадиган бўлди. Бу-ўзи кўнгилсиз иш. Лекин савоби ҳам бор. Агар озгина хато қилсанг, оиланинг бузилиб кетиши ҳеч гап эмас. Буни кўнгил, деб қўйибди, укам. Мен оиласига битта ғишт қўйган, ҳовлисига битта дарахт эккан эркакни ниҳоятда ҳурмат қиламан. Лекин икки ёшнинг рўзғор қилиб, яшаб кетиши ён-атрофдагиларга ҳам боғлиқ.

Абдумалик акага қараб, меҳрим товланиб кетди. Қани эди юртимизда, ҳар бир маҳаллада шундай инсонлар бўлса эди, деб ўйладим. Ушбу шеърни эса Абдумалик акага бағишладим.

Кун бўйи омади юришмаган
Ҳориб-чарчаб қайтган эрга,
- Гўшт қани? Гурунч қани?-
деб қичқириб хотини.
Аламини кимдан олишни
билмаган эр.
Шартта мушт солибди ожизлигидан
ва сўкибди унинг зотини.

Шунда ҳеч кутилмаган иш бўлди,
Хотин мушт теккан жойни силаб,
- Калтак ширин экан,-
деб жилмайиб.
Кулиб юборишди,
Тарқалди ғубор.

Кун бўйи ноёб кўйлак учун
Навбатта туриб,
Қўли қуруқ қайтган хотин.
- Овқат қиласанми?-
деб сўраган эрга
Ногоҳ қичқириб юборди,
Тилининг тезлигидан.
- Бугунча оч қолсангиз
ўлиб қолмайсиз.

Шунда эр ҳам доноларча иш тутиб:
- Бир оғиз болли сўздан
Қорнимиз тўйди, раҳмат,-деди
қозондаги овқатни
Айбга буюрмайсиз.
Кулиб юборишди,
Тарқалди ғубор.

Ўша эр-хотинлар узоқ йил яшабди.

Абдураҳмон ЖЎРА.

Избоскан тумани Чувама қишлоғи «Узун кўча» маҳалла фуқаролар йиғинига халқ маорифи аълочиси, 45 йил мактаб директори бўлиб ишлаган Тошланбой Сотимов раҳбарлик қилади.

У яқинда ўтказилган маҳалла қўмиталари раислари синовидан аъло даражада ўтди. Мазкур маҳалла ўтган йили «Она юртим маҳалламда гуллар байрами» мавзусида ўтказилган вилоят кўрик-танловида ғолибликни қўлга киритган эди. Бу йилги «Оилам бахтим менинг, гузарим фахрим менинг» вилоят кўрик-танловида ҳам ғолибликка интилаётган маҳаллада ободончилик, тозалик, кўкаламзорлаштириш ишлари авж олган. Аҳоли ўртасида оила тотувлиги, аҳлоқ-одоб мавзуларида тез-тез суҳбатлар ўтказиб борилмоқда.

Суратда: суҳбат қизғин.

Бахтиёр ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

Қисқа сатрларда

ОИЛА МУСТАҲКАМЛИГИ ДИҚҚАТ МАРКАЗИДА

Қорақалпоғистоннинг дастлабки пойтахти, ҳозирги кунда ҳам халқ хўжалиги ривожланиб, гуллаб- яшнаб бораётган Тўрткўл шаҳри хотин-қизлар қўмитасида Оила йили учун махсус дастур ишлаб чиқилган эди. Бунга биноан оилаларни мустаҳкамлаш, турмушда юз бериши мумкин бўлган ҳар хил келишмовчиликларнинг олдини олиш, ёш авлодни талабга мувофиқ тарбиялаш, ижтимоий жиҳатдан мустаҳкам ҳимоя қилиш сингари қатор тадбирлар амалга оширилмоқда. Энг муҳими, кўп болали, ёрдамга муҳтож оилалар, қаровчисиз қолган болалар, ёлғиз оналар ҳисобга олиниб, уларга моддий ёрдамлар берилди.

Шаҳардаги ўқув юртларида, маҳаллаларда «Оила ва таълим-тарбия», «Оила ва рўзғор», «Ёш оила ва ҳуқуқ» мавзуларида учрашувлар, қизиқарли суҳбатлар ўтказилмоқда. Бу тадбирларга тажрибали онахонлар қатнашаётгани қўл келаяпти. Шаҳарда жами 7332 оила бўлса, уларнинг 23,5 мингини хотин-қизлар ташкил этади. Салкам 4 минг нафар аёллар 5 ва ундан кўп болалар тарбияси билан шуғулланаётир.

Тўрткўллик хотин-қизлар ободонлантириш, кўкаламзорлаштириш, истиқомат қиладиган хонадонлари атрофларини санитария-гигиена жиҳатидан тоза сақлаш ишларида фаоллик кўрсатишмоқда.

ОРОЛБЎЙИ АЁЛЛАРИ САЁҲАТИ

Қорақалпоғистон республикаси хотин-қизлар қўмитаси ташаббуси билан Оролбуйилик 40 нафар аёллар мамлакатимиз бўйлаб саёҳатга бориб қайтди. Улар қадимий ва ҳамиша навқирон Бухоро ва Самарқанд, шунингдек, кун сайин чирой очаётган азим Тошкент шаҳрининг диққатга сазовор ўринларини бориб кўришди. Экологик офат зонасидан келган хотин-қизлар вакиллари баъзи меҳнат жамоаларида бўлишиб, бу ерда ишлаётган аёлларнинг турмуши, яшаш ва ишлаш шароитлари билан яқиндан танишдилар. Уларни вилоятлар ва республика хотин-қизлар қўмиталари қабул қилди.

Абду РАҲМОН,
«Ишонч» мухбири.

Ибратли ҳикоятлар

ОРИЯТ

Эрталабки нонушта пайтида олти ёшли ўғлим Анвар негадир ўнг қўлини кам ҳаракатлантираётгани диққатимни тортди.

- Нима қилди?

- Кеча ҳовлида футбол ўйнаётганимизда катта болалар тагида қолиб кетдим. Биттаси қўлимга тепиб юборди.

Бирдан ловуллаб кетдим.

- Қайси бири, оти нима?

Ўғлим «миқ» этмади. Фақат «қаттиқ оғримаяпти», деди холос.

- Бугундан бошлаб копток тепишни йиғиштир, - гапга аралашди жиғибийрони чиққан онаси.

- Агар футбол шунақа бўлса...

Хуллас, мен ҳам, онаси ҳам ишга, болалар эса боғчага кетдик.

Кечқурун «қаранг, қўли шишибди, докторга кўрсатсаммикан», деб қолди хотиним.

- Эти эзилган бўлса керак, қўй ёғи суриб боғлаб қўйса қайтар, дедим. Эртасига ҳам одатдагидек биз ишга, болалар боғчага жўнашди. Кечқурун келсам хотиним бир алпозда ўтирибди.

- Бунча бепарвосиз, қўли баттар шишиб кетибди,- деди.

- Оғрияптими? - сўрадим.

- Сал - пал...

Қўлининг сурати туширилган плёнкани деразa ёруғида кўраркан шифокор:

- Қандай қилиб ёш болани уч кунгача синган қўли билан уйда олиб ўтирдинглар-а?-деди.

Бечора ўғлим дадам футбол ўйнашимга рухсат бермай қўяди, деган ўйда оғриғини айтмай юрган экан.

***

Яқинда шу ўғлим яна кўчадан ўпкаси тўлиб, ҳўнг-ҳўнг йиғлаб келди.

- Нима бўлди, биров билан уришдингми? - сўрадим.

У кафтлари билан оқаётган ёшларини артишга ҳаракат қилар, лекин уддасидан чиқолмасди.

- Нима гап?

- Биз, биз ют-қа-зиб қўй-дик, - деди узуқ - юлуқ қилиб.

Шу пайт унинг коптогини кўтариб ўртоқлари кириб келишди.

- Йиғлама, шунгаям йиғлайсанми? -деб таскин бермоқчи бўлди улар ҳам.

- Йигит одам йиғламайди, бугун ютқазсанг, эртага ютасан. Бор, юз-қўлингни юв,-дедим.

Энди у илгаригидай овоз чиқариб йиғламас, фақат жажжи елкалари силкиниб-силкиниб, қўярди холос. Лекин менга ҳам, дўстларига ҳам тик қарашга ботинолмас, ерга тикилганича турарди. Ўғлимни айбдордек ер сузиб туришини кўриб, бўғзимга нимадир қадалгандай бўлди. Чунки кичкинагина боланинг бу йиғисида эркакларга хос орият бор эди. Ҳатто ота бўлиб туриб, мен ҳам бу нарсани дарров англаб ололмаганимга ҳайрон бўлдим...

Энди икки воқеани солиштириб кўринг. Синган қўли билан уч кун «миқ» этмай юрган бола футболда ютқазиб қўйиб юм-юм йиғлаганига нима дейсиз.

Орият - номус кучи тан жароҳатидан-да азоблироқ экан. Лекин буни ҳамма ҳам сезавермайди-да.

Бугун улар ўз ор-номуси учун курашсалар эртага опа-сингил, маҳалла-кўй, индин эса эл-юрт, мамлакат шаъни учун курашадилар. Бундай ўғлонлари бўлган юртнинг келажаги порлоқ бўлади. Зотан, ориятли халқ енгилмайди.

Абдуқодир ҚАЮМОВ.

ОИЛА даврасида

ХАНДАЛАР

Москва яқинидаги бир ҳувиллаган қишлоқда яшовчи кампирнинг уйига бир немис келиб:

- Кампир, сут, тухум борми?

- Йўқ, ҳеч нарса йўқ, жаноб фриц! Сизларнинг одамларингиз 41 йилда бу нарсаларни олиб кетишгандан бери, ўзим ҳам қийналяпман!

- Ма, унда манови инсонпарварлик совғасини ол!

***

Таксида кетаётган аёл, бирдан пули эсидан чиққанлигини сезиб қолгач:

- Мен кира ҳақи учун ҳеч нарса бера олмайман, деди.

Ҳайдовчи чурқ этмай машинани ўрмон томонга ҳайдади. Етиб келгач, машинасидан чойшаб олиб ўтни устига тўшай бошлади.

- Йўқ, йўқ, ҳеч ҳам бу ишга кўнмайман!

Ахир, менинг учта болам бор!-дея қичқирди.

- Мени, қиркта қуёним бор, қани ўтлардан юлиб манавинга жойла-чи,-деди бунга жавобан шофёр.

***

Оёғида зўрға турган икки маст автобусда кетиб борарди. Улардан бири ҳайдовчига юзланиб:

- Эй, чол машинангда бозоргача бора оламанми?-деб сўради.

- Йўқ, албатта!

- Мен-чи, мен бора оламан-ми,-дея ҳайдовчини сўроққа тутди шишадоши.

Пиру бадавлатларимиз

ИБРАТЛИ УМР

Умр оқар сув, дейишади. Кўз очиб юмгунча ўтади, кетади. Ҳакимжон бобо Жўраев ҳам ёшлик дамларини эсга олар экан бир зум ўйга толади. Оталари-ю, боболарини урушга кузатганларида набиралари тенги бола эди. Далболи йиллар уни тез улғайтирди. Техникага иштиёқи баланд эди унинг. Шу боис ҳеч иккиланмасдан ўзи севган касбини танлади. Ўттиз икки йил одамларнинг узоғини яқин қилиш ниятида бўлди. Шунча муддат рулда ўтириб бирор маротаба ҳам ўксинганини эслай олмайди. Ахир касбининг орқасидан ҳурмат эътибор топди. Фарзандлар улғайтирди. 11 нафар фарзандини бекаму-кўст униб ўсишига имкон яратди. 8 нафар азамат ўғил уч қиз отажонлари қошида парвона. 25 нафар бири-биридан ширин набираларни айтмайсизми. Қариликнинг гашти ана шулар чуғурчуғури билан тотли экан-да. Айни пайти ҳам отахон сира тинч ўтиролмайди. Томорқа юмушларига қарашади. Чорва моллари парвариши билан шуғулланади. Маҳалла-кўй юмушларига бош-қош.

- Ўтган умримдан сира нолимайман,-дейди Ҳ. Жўраев.-Кучимиз етганича ишлаганмиз. Ҳукуматимизга раҳмат. Биз Меҳнат Фахрийларини доимо эъзозда сақлаб келаяпти. Мамлакатимиз мустақилликка эришгач инсон омилига эътибор жуда кучайиб кетди. Тилимиз, динимиз қайтарилди. Юртимизда меҳнат қилган хор бўлмайди. Баъзилар бозор иқтисоди шароитида қийналиб қолдик дейишади. Мен бу фикрларга мутлақ қўшилмайман. Ишлаган ҳеч қуруқ қолган эмас. Мен ўтган йили бир йўла уч ўғлимни бирданига уйлаб қўйдик. Бу сарф-харажатлар ўз-ўзидан келмайди албатта. Томорқа хўжалигимиздан самарали фойдаланиб катта даромад оламиз. Гапнинг ҳаммаси меҳнатда...

Сирдарё вилоятининг Боёвут туманидаги «Деҳқонобод» жамоа хўжалигида яшовчи бу аҳил оилага ҳамма ҳавас қилади. Бежизга эмас албатта. Негаки оиланинг ҳар бир аъзоси хулқи, одоби билан ҳамқишлоқлари ҳурматига сазовор бўлиб келаяпти. Отахон яқинда ўзининг 62 ёшини қаршилади. Файзли хонадон байрам тусини олди. Фарзандлар, набиралар кутлови Ҳакимжон бобо кўнглини тоғдек кўтарди. «Осмонимиз тинч, юртимиз янада гуллаб яшнасин»,-дея дуо қилди у. Бу бахти бекам оила қишлоқ кўрки, маҳалла фахрига айланган.

Н. ШАМСИЕВ,
«Ишонч» мухбири.

«Ишонч» устахонаси

ЁШ ОНАЛАР УЧУН

Ёш оналар жажжи фарзандларининг кийимлари чиройли бўлишини жуда ёктирадилар. Бунинг учун сиз болаларингизнинг кийим-кечакларига улар яхши кўришадиган турли жониворлар ва паррандаларнинг тасвирларини ранг-баранг газламалардан аппликация усулида тикиб беришингиз мумкин. Энди рўзномамиз саҳифаларида ана шундай тасвирлардан намуналар бериб борамиз. Бу борада эса сиздан қимматли таклифлар ва фикр-мулоҳазалар кутиб қоламиз.

Уккининг намунасини сиз қоғозга катакчалар ёрдамида катталаштириб чизиб олиб, сўнг газламага қўйиб қирқиб олишингиз мумкин. Уккининг тасвирини неча марта катталаштирмоқчи бўлсангиз, катакчалар ўлчами шунча сантиметр олинади. Уккининг қисмларини кўрсатилган рангдаги газламалардан қирқиб олинг.Танани кийимнинг олд томонига чатиб, остига иккита қанотини қўйиб машинада тикиб чиқасиз. Кейин уккининг тумшуқ қисмини жойига қўндириб тикиб чиқасиз. Кўзлари учун эса тугмачалардан фойдаланишингиз мумкин. Бу танланган ранглар сизга маъқул тушмаса ўзингизга ёққанини танланг.

Ҳ. ЭГАМОВ.

Сиддиқ бобо Рустамов Косон тумани «Пистали» жамоа хўжалигида салкам 50 йил механизаторлик қилди. Отахон ҳалол ва фидокорона меҳнати мевасини кўрмоқда. Ўғил-қизлари, набира-чеваралари ардоғида қарилик гаштини сурмоқда.

Суратда: Сиддиқ бобо набиралари даврасида.

Нурмамат АЛМУРОДОВ олган сурат.

ОҒРИҚЛИ БИР БАЁТ НИДОСИ

Мунаввар нур оламга таралиб тонг отаётир. Дилларга ҳаёт ифодаси янглиғ ёруғлик олиб келаётир. Билимга чанқоқ ёшлар ўқув маскани сари одимлаётир. Улар кунда мактабга кираверишда теграсида гуллар саф тортган солдат йигитнинг сиймоси туширилган ёдгорликка нигоҳ ташлаб ўтадилар. Унга туширилган «Бахтиёр Йўлчиев 1962-1982» битиклари ёд бўлиб кетган барчага. Тошкент вилояти Ўрта Чирчиқ туманидаги 676 нафар ўқувчилар билим олаётган маскан ана шу ном билан аталади...

Бахтиёр мана шу мактаб пиллапояларидан одимлаб, устозлардан билим олди, аъло баҳоларда ўқиди, мусиқа сирларини ўргана бориб «Бойчечак» вокаль-чолғу дастасини тузиб, унга раҳбарлик қилди. Ўзи шеърлар ёзиб, мусиқа басталаб, ўзи ижро ҳам этди...

...Мен яшаб ўтаяпман, тушундим ҳаёт,
Нелардан иборат бу ёруғ жаҳон.
Ўтган умрим эслаб, чекмайман алам,
Билсам, ҳар бир куним улкан имтиҳон...

Туғён урди орзулар. Ўрта мактабни намунали хулқ ва аъло баҳоларга якунлади, Тошкент давлат дорилфунунининг кечки ҳуқуқшунослик бўлимида таҳсил ола бошлади. Кундузлари Тошкент Тўқимачилик комбинатида ишлади. Вақти-соати келиб ҳарбий хизматга чақирилди. Ўша даврда мустабид тузум юргизаётган босқинчилик сиёсати туфайли Афғонистонга юборилди. Оламнинг олис бир ҳудудидаги афғон диёрида гўшалар олов оғушида, қадлар тупроқ қаърида, қалблар армон фарёдида қолган кезлар эди ўшал дам...

Соғинч қалб нидосига айланганди. У мактуб битди, шеърга солди туғёнини:

...Онажоним, соғу омон бўлингиз
Ватан томон тушиб қолар йўлимиз
Яқин кунда кўзга тушар кўзимиз
Ўзимни ер, Сизни осмон айладим...

Начора, урушлар айриликсиз, жудоликсиз, фарёдсиз бўлмайди. Шу сафар машъум ўқ уни қаттиқ яралади ва совуқ уруш урушлигини қилди...

Ёдгорликда акс этган унинг сиймосига боқаман. Шаҳбознинг ўктамлиги-ю, лочиннинг парвозини алқайман. Бугун унинг айтолмаган қўшиқларини у тузган «Бойчечак» вокаль-чолғу ансамбли қатнашчилари айтмоқда. Мазкур 15-мактабда таҳсил кўраётган ҳар бир ўқувчи Бахтиёр акасидек ўқиш, меҳнат қилиш, эли-ю юрти учун ёниб яшаш қалб туғёни эканини айтишади. Аммо не-не довюрак, ҳаётга чанқоқ йигитлар-мардлар бевақт кўзларини юмдилар ўшал кез. Уларнинг ота-онасининг, биродарларининг дардларига олам тор келди, армон тўла, ҳасрат қўнган кўзларида ёруғ жаҳон зимистонга айланди. Нотўғри сиёсатнинг қурбони эди улар. Бу тарих, бу аччиқ хоб, аммо ҳақиқат, оғриқли баёт нидоси бугунги кунда ҳушёрликка даъват этувчи бир сабоқдир...

Аламли жудолик Бахтиёрнинг отаси Саттор ака қўлига қалам тутқазди:

Фироқингда жигар бандим бу юрак тилим-тилим,
Номинг айтсам оташдек куядир менинг дилим.
Висолингни кўрай деб ҳар ёна излаб сени
Тополмай икки жаҳонда ҳасратим тоғдир менинг...

...Совуқ урушнинг бир фарёди холос бу кечмиш. Саттор ака ва Нури аяларнинг қалб нидоси, оғриқли бир баёт нидоси-Тинчлик; уруш бўлмасин. Бу дунё оталарининг, оналарининг эзгу тилагидир...

***

Башарият аллақачонлар одамнинг одамга ўқ отилишига нафратда. Урушнинг аянчли офатларини, фиғону фарёдларини, адоқсиз изтиробларини англаб етган. Қай шаклда бўлмасин уруш бу фожиа, жудолик, армон ва фиғоннинг кўз ёшлари, беадад изтироб. Бахтиёр Йўлчиевнинг аччиқ қисмати ҳақида ёзиб тугатиш чоғи совуқ бир хабар тарқалди: Афғонистоннинг шимолида кучли зилзила содир бўлганлиги ва ер силкинишлари оқибатида кўплаб кишиларнинг устиғи қуриганлиги одамлар қалбига силсила солди. Шундоқ ҳам урушлардан силласи қуриётган мазкур салтанатда рўй берган машъум фожиани айрим мутахассислар Покистоннинг ер ости ядро синовлари натижасида юзага келган, деган хулосаларга боришмоқда. Бу тахмин нечоғлик ҳақ, ноҳақ ёлғиз Яратган эгамга аёндир. Аммо ядровий совуқ уруш намоён этажак даҳшатли фожиалар беадад жароҳатлар намоён этиши ёруғ оламни зулматга мағлуб этиши ҳеч кимга сир эмас. Қаҳри қотил - Ядро қуролларининг биз билган ва билмаган фожиалари йироқ Осмонда-ю, қаттиқ Еримизда тузалмас жароҳат ўчоғидир... Она сайёрамизнинг ядровий портлатишдан зарарланган ҳудудида қушлар учмай қўйдилар - қанотлари куйди уларнинг, одамлари юрмай қўйдилар - оёғлари куйди уларнинг. Мантиқсиз ядровий пойганинг кўз илғамас заҳарли панжалари узундан-узун - ўлимдир унинг кўчаси... Сайёрадош ҳамсояларга таҳдид солишга ҳеч ким-у, ҳеч бир мамлакатнинг ҳаққи йўқ.

Фазилат ҲОЖИҚУЛОВА.

Уй бекаларига

ФАҚАТ ТУЗ ҲАҚИДА

Пиёз арчгандан ёки балиқ тозалангандан сўнг қўлингизни туз билан ишқаласангиз, ноҳуш ҳид йўқолади.

***

Помидор пастаси турган банканинг оғзи очиқ бўлса, унинг устига туз сепиб озгина кунгабоқар мойидан қуйиб қўйсангиз, томатнинг устини моғор босмайди.

***

Агар ювилган кирларни крахмалламоқчи бўлсангиз, унга озгина туз ҳам қўшинг. Шунда ювилган кирлар ялтираб чиқади.

***

Момиқ сочиқ, халатлар юмшоқ ва майин бўлсин десангиз, уларни ювиб бўлгач намакобли сувга бирпас солиб қўйинг, сўнгра чайиб ёйинг. Қуригач, дазмол қилманг.

***

Грелка ичидаги сув узоқ вақт иссиқ турсин десангиз, унга озгина туз қўшинг.

***

Таги куйган кастрюлка ва товаларни тозалашдан аввал ичига қалин қилиб туз сепиб устидан озгина сув қуйиб қўйинг ва шу ҳолда бир неча соат қолдиринг.

***

Супурги пишиқ бўлиши ва синмаслиги учун янгилигида, фойдаланишдан олдин 2-3 соат иссиқ намакобли сувга солиб қўйинг.

Ўзбекистон касаба уюшмалари мукофоти лауреатлари ҳақида ҳикоялар

ГАМЛЕТНИ ЎЙНАГАН РАИС

Ҳар бир инсон ёшидан, қайси касб эгаси бўлишидан қатъий назар санъатни доимий ҳамроҳи деб билади. Бу бежиз эмас, чунки кундалик ҳаётимизнинг файзи, тароватни, мазмуни, меҳнатимиз баракаси аввало, маданий дам олишимизга ҳам боғлиқдир. Буни «Ўзэлектроаппарат» очиқ турдаги акционерлик жамияти мисолида ҳам яққол кўришимиз мумкин.

Акционерлик жамияти нафақат Марказий Осиёда, балки мустақил давлатлар ҳамдўстлиги мамлакатларидаги йирик электротехника саноати корхоналаридан бири ҳисобланади.

Мана 55 йилдирки, корхона жамоаси электротехника маҳсулотларини ишлаб чиқариш, яратиш билан шуғулланаяпти.

Корхонада турли номдаги паст вольтли аппаратуралар, иссиқлик ҳамда атом электростанцияларидаги технология жараёнларини марказлашган усулда ва автоматик бошқарадиган мураккаб жамланган мосламаларни ишлаб чиқариш кенг йўлга қўйилган.

«Ўзэлектроаппарат» маҳсулотлари ўнлаб хорижий мамлакатларда ҳам довруғ қозонган. Жаҳон бозорида ўз харидорларига эга. Бозор иқтисодиёти шароитида ҳар томонлама юксалиш мақсадида қардош давлатларнинг ишлаб чиқарувчи корхоналари ва истеъмолчилари билан шерикчилик муносабатлари ўрнатиш борасида ибратли ишлар қилинаяпти...

Корхона жамоаси нафақат сифатли маҳсулотлари, ишлаб чиқаришдаги ютуқлари билан, балки маданий-маърифий соҳадаги мақтовга лойиқ хизматлари билан ҳам эл назарига тушишган.

Акционерлик жамиятига истеъдодли ижодкор Абдуманноп Алимбоев раислик қилаётгани маданий ишларни ривожлантиришда катта таъсир кўрсатди, десак асло муболаға бўлмайди. Эътибор берилса, кўпчилик ишчи-хизматчилар санъатга ошуфта экан. Актёрлик қобилияти борлар билан ўзаро маслаҳатлашиб корхона ҳузурида драма театри ташкил этилди. Мана шунга ҳам қарийб 6 йил бўлаяпти. Ишдан бўш пайтларда ҳаваскор актёрлар саҳна асарлари устида ишлашди. Янги пьесалар яратила бошлади. Кўрик-танловларда театр жамоаси фаол қатнашиб, фахрли ўринларни эгаллай бошлади. Театр репертуаридан В.Шекспирнинг «Гамлет», Эдмон Ростаннинг «Сирано Де Бержеран», «Ричард III», А.Алимбоевнинг «Ёр-ёр», каби 15 та спектакл ўрин олди. Саҳна асарларини томоша қилган тажрибали, атоқли актёрлар ишчи-хизматчилардан иборат театр жамоаси меҳнатига, изланишига муносиб баҳо бердилар.

Оила йили уларга омад келтирди. Ўзбекистон касаба уюшмалари кўрик-танловига театр жамоаси пухта ҳозирлик кўришди. Абдуманноп Алимбоев қаламига мансуб «Мен Сизга ёзаман» икки пардали драма саҳналаштирилди.

Ҳаётдаги ҳақиқий воқеаларни акс эттирувчи, ўтмиш хотиралари... юртни улуғлаш, Ватан, оила, дўстларни қадрига етиш, бу ўткинчи дунёда фақат эзгулик, яхшилик қилишга шошилиш савоб эканлиги, эртанги-янги кунни янада чароғон бўлиши учун курашиш асарнинг бош мавзуидир.

Асосий ролларни А.Алимбоев, Н.Флоренко, Н.Шацких, О.Панков, Т.Высоцкая, П.Кардаш, С.Кочегин, Х.Худойбердиевлар ижро этдилар. Қарабсизки, кам-кўстсиз, томошабинни лол қолдирадиган, мухлисларни беихтиёр саҳна қаҳрамонлари ҳаётига ошно этадиган спектакл тайёр бўлди.

Яқинда Ҳамза номидаги ўзбек давлат академик драма театри яна гавжум бўлди. Бу ерда Ўзбекистон касаба уюшмалари мукофоти лауреатлари - ғолиб жамоаларнинг чиқишлари бўлди. Саҳнада «Мен Сизга ёзаман» пьесаси.

Танлов ҳайъати аъзоларининг адолатли баҳоси томошабинларнинг гулдурос қарсакларига уланиб кетди. Театр жанри бўйича халқ драма театри ғолиб бўлди.

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси кенгаши раёсатининг қарорига асосан, аҳолига маданий хизмат кўрсатишда фаол иштирок этгани, репертуарини юксак ғоявий бадиий асарлар билан шакллантиришда ва ижрочилик маҳоратини такомиллаштиришда эришган муваффақияти учун «Ўзэлектроаппарат» очиқ турдаги акционерлик жамиятининг халқ драма театри жамоаси Ўзбекистон касаба уюшмалари мукофоти лауреати дипломи билан тақдирланди.

Маданият ходимлари касаба уюшмаси Марказий қўмитаси эса меҳнаткашлар ўртасида миллий маданиятни ривожлантиришда қўшган катта ҳиссаси ҳамда Ўзбекистон касаба уюшмалари мукофоти лауреатлигига ўтказилган кўрик-танловда фаол иштирок этгани учун халқ театри жамоасига фахрий ёрлиқ топширди.

Биз ҳикоя қилаётган «Ўзэлектроаппарат» очиқ турдаги акционерлик жамиятининг халқ театри жамоаси доимо изланишда. Театр саҳнасида В.Шекспирнинг «Гамлет» драмаси ўн мартадан кўп қўйилди. Бош ролни жамият раиси Абдуманноп Алимбоев зўр маҳорат билан ижро этган.

Эртага янги кун бошланади. Тонгданоқ барча цехларда ҳаёт қайнайди. Дам олиш соатлари янада мазмунли бўлади. Чунки, халқ театри, дасталар жамоаси янги дастур асосида ҳозирлик кўришган.

Абдулла АЙИЗОВ
«Ишонч» мухбири

Ўзбекистон қўшиқ байрами

ЭЛИМДА АЛЁРИМ ҚОЛУР...

Қўшиқ... Хонанданинг бир маромда мафтункор хониши, қалбларнинг туб-тубигача сингувчи алёри кишига нақадар завқ бағишлайди, маънавий озуқа беради. Инсоният яралибдики, куй-қўшиқ унга абадий ҳамроҳ. Балким, жажжигина гўдак дунёга келганда момоларимиз-у оналаримизнинг майин алла орқали овутишида ҳам қандайдир сир-синоат мужассам бўлса не ажаб! Ҳали онгу шуури шаклланмаган беғубор чақалоқнинг ўз онаси алласини бошқалардан фарқлай олишига қай сўз билан таъриф бера оласиз.

Азал-азалдан халқимиз қўшиқчилик санъатига ўзгача меҳр билан муносабатда бўлган, уни янада юксалтиришга талпинган. Узоққа бормай биргина бахшиларимизни олиб кўринг. Улар қалбларни эритувчи дўмбираларини қўлга олиб терма айтганда тингловчилар юм-юм йиғламаганми? Чунки, бу термаларда халқнинг ўтмиши-ю кечмиши, мард ўғлонларининг сулув қизларининг Ватанга садоқати, она юртига меҳру муҳаббати ўз аксини топган.

Яқинда Ички ишлар вазирлиги идоралари ходимларининг «Ўзбекистон қўшиқ байрами» кўрик танловининг якунловчи босқичи ниҳоясига етди. Ҳамза театри биносига йиғилган томошабинлар тинчлик ва осойишталик посбонларининг Ватан, эл-юрт соғинчи, ҳурлик ҳақидаги қўшиқларини зўр мамнуният билан қарши олишди.

Таниқли санъаткорлар ва соҳа мутахассисларидан ташкил топган ҳакамлар ҳайъати Ички қўшинлар таркибига кирувчи, офицер Ш. Чиналиев етакчилик қилаётган ҳарбий бўлинма посбонлари ижро этган «Ўзбекистоним» қўшиғини бир овоздан ғолиб деб топишди. Лейтенант А. Жўраев сўзига прапорщик М. Ҳакимов мусиқа басталаган ушбу қўшиқни лейтенант А. Нурматов етакчилик қилаётган рота аскарлари жўрлигида прапорщик Тожибархон Азизованинг посбонларга хос шижоату маҳорат билан ижро этиши, аскарларнинг куй ва қўшиқ мазмунига хос саҳна ҳаракатлари Ватанга садоқатларини давлат рамзлари орқали жанговар сафда намойиш этишлари ўзининг жонлилиги билан бошқалардан ажралиб турди. Энди улар шу йил август ойининг иккинчи якшанбасида бўлиб ўтадиган республика кўрик-танловида қатнашадиган бўлишди. Ғолибларга қимматбаҳо совғалар ва энг кам иш ҳақининг ўттиз баробарида пул мукофотлари топширилди. Омад сизга посбонлар!

Озод РАЖАБОВ,
Ўзбекистон Республикаси ИИВ ИҚБ матбуот хизмати ходими.

Журналист мулоҳазаси

ТОРОБИЙ РУҲИ ОЛДИДА ҚАРЗДОРМИЗ

Кўпчилигимиз истиқлол боис тарихий ҳақиқатни англаш учун масъул эканлигимизни ҳис эта бошладик. Мустақиллик йилларида ўнлаб алломалар, юрт довруғини оламга ёйган улуғ сиймоларнинг номларини билиб олдик. Жондор туманида ҳам ана шундай табаррук, миллат фахри даражасига кўтарилган улуғ сиймолар талайгина. Қизбиби, Маҳмуд Торобий, Содиқ Жондорий ва бошқалар ана шулар жумласидандир.

Бундан саккиз аср муқаддам туғилиб вояга етган М. Торобий ҳақидаги қарашларимиз, ўй-фикрларимиз ойдинлашиб бораётир. Маҳмуд шу азиз ва кўҳна юртнинг чинакам фидойиси сифатида довруғ таратиб, ўз йўли ва маслагидан қайтмади. Элнинг севимли қаҳрамонига айланди. Юртга, Ватанга, шу қутлуғ маконга бўлган чексиз меҳру муҳаббат туйғуси ёш Маҳмудни озодлик, ҳурлик сари курашга ундади. У воҳадагина эмас, балки бутун Мовароуннаҳрда биринчилардан бўлиб босқинчи муғуллар истибдодига қарши кураш майдонига отланганидан кўпчилик хабардор. Минглаб косибу ҳунармандларни, қасоскорларни тўплаган М. Торобий лашкари зарбасига дош беролмаган ёв Бухорони тарк этишга мажбур бўлгани тарихий ҳақиқатдир.

Шундай экан, Маҳмуд Торобийни миллатимизнинг фахри ва кўрки десак, янглишмаган бўламиз. Негаки, у оддий косибликдан халқ қаҳрамони даражасига кўтарила олди.

Жондорда Маҳмуд Торобий номи билан аталувчи тепалик бор. У ҳозир қай аҳволда, деган савол туғилади. Маълумки, Маҳмуд Торобий дастлаб шу ердан туриб халқ қўзғолонига бошчилик қилган. Мазкур тепаликнинг чор-атрофи обод бўлиб, ҳозирги Урганжи ва Тороб қишлоқларига туташиб кетган. Унинг устки сатҳи икки ярим-уч гектар майдонни ишғол қилиб, атрофи пахса девор билан ўраб чиқилган. Тепа устида масжиду хонақолар, ҳужралар ва бошқа иншоотлар бўлган. Эҳтимол, дастлабки кезларда қўзғолончилар учун қуролярог ҳам шу ерда тайёрлангандир.

Асримизнинг 30-йилларига келиб, тепа хароба ҳолига келди. Бунга босмачилик ҳаракатини тугатиш борасидаги шўро босқинини сабаб қилиб кўрсатиш мумкин. Яқин-атрофдаги оқсоқолларнинг таъкидлашларича, тепалик устидаги масжид, тошқудуқ иккинчи жаҳон уруши йилларида кимнингдир кўрсатмаси билан батамом вайрон қилинган. Масжиддаги ноёб жиҳозлар қаёққадир гумдон этилган. Кейинчалик бу ерга одамларнинг келиши ҳам тақиқланган.

Истиқлол туфайли тарихий ҳақиқат қарор топди. Ўтмиш меросимизга муносабат ўзгара борди. Халқ ноиблари Жондор туман Кенгашининг 1992 йил 10 январдаги махсус қарорига мувофиқ эса мазкур тепалик атрофини ободонлаштириш ишлари бирмунча жонлантирилди. Бухоро шаҳрининг 2500 йиллиги, Жондор тумани ташкил этилганлигининг 60 йиллик юбилейлари арафасида иш кўлами янада кенгаймоқда. Аммо бир нарсани эътироф этишга тўғри келади. Кенг кўламда бошланган хайрли ишларни охирига етказиш учун катта миқдорда маблағ керак. Бизнингча, тумандаги фақат 2-3 та жамоа хўжалиги, 4-5 та корхона ёки 8—10 нафар мулкдор кучи билан масалани ҳал қилмоқ қийин. Шу боисдан ҳам савоб ишга қўшни туман, вилоят, ҳатто республикамиздаги бир қатор жамоалар маблағини марказлашган ҳолда жалб қилиш мақсадга мувофиқ бўларди.

Тепаликни ободонлаштириш ишлари ҳозирги авлод чекига тушган экан, бунда шошма-шошарликка йўл қўйиш ярамайди. Назаримизда, тепаликни асл ҳолига келтириш фақат олдиндан тайёрланган МАХСУС ЛОЙИҲА асосида олиб борилмоғи зарур. Ҳомийларнинг мададисиз, беғараз кўмагисиз мақсадга тўла-тўкис эришиб бўлмайди. Эҳтимол, бу борада «Ўзбектуризм»нинг Бухоро бўлими жамоаси ҳам ўз мурувватини аямас.

Шу ўринда археолог (қадимшунос) ва етакчи тарихчи — олимларимиз эътиборига айрим фикрларни ҳавола қилгимиз келади. Негадир орадан шунча вақт ўтган бўлса-да, Торобий тепалиги археологик жиҳатдан ўрганиб чиқилмаган. Эҳтимол, бу ерда олиб бориладиган археологик ва этнографик кузатишлар, илмий текширишлар бугун фан оламига аён бўлмаган қўшимча маълумотлар тўплаш имконини берар. Ҳозиргача «сирли» бўлиб туюлаётган бу ердаги қудуқ суви (у 15-20 метрли тепа устида жойлашган) таркиби ўрганилса, деган таклифимиз ҳам бор.

Республика ва вилоят телевидениеси ижодий ходимлари киночилар билан ҳамкорликда иш юритиб, Торобий ҳаётига дахлдор ҳужжатли ёки бадиий фильм яратиш хусусида изланиш олиб борсалар, нур устига аъло нур бўларди.

Эндиликда тепаликда Маҳмуд Торобийнинг рамзий қабрини бунёд этиш мавриди ҳам келди. Мақбарани яратиш ғояси туғилаётган экан, дастлаб энг яхши лойиҳа зарур. Бунда архитекторлар, мутахассислар ўртасида «Энг яхши лойиҳа учун» кўрик-танловини ўтказиш мақсадга мувофиқдир. Яратиладиган Торобий мақбараси у бевосита яшаб ўтган аср талабларига тўла мос тушадиган тарихий обидалардан бирига айланмоғи керак.

Тарихчилар хулосасига кўра, маккор душман Кармана яқинидаги дашт томон чекинишда давом этади. Ёв энди батамом мағлуб бўлди, деган ўйга борган қўзғолончиларнинг бир қисми ортга қайта бошлашади. Лекин, қўшимча кучлар мададига таянган босқинчилар қарши ҳужумга ўтиб, қўзғолончилардан шафқатсиз ўч оладилар. Торобий мардларча ҳалок бўлади.

...Маҳмуд Торобий сиймосида Ватанни севиш, уни ҳур ва озод кўрмоқдек эзгу хислатлар мужассам. Шундай экан, истибдод асоратидан буткул халос бўлган юртнинг эгалари бўлмиш фарзандларимизни камолга етказишда Амир Темур, Маҳмуд Торобий, Жалолиддин Мангубердидек довруғи дунёни тутган буюк аждодларимиз босиб ўтган ҳаёт йўлини мукаммал ўрганиш ғоятда муҳим. Зеро, Президентимиз таъбири билан айтганда, боболарнинг пок руҳини шод этган халқнинг насибаси мудом бутун бўлғусидир.

Усмон НАВРЎЗ,
Жондор тумани.

МАРКАЗИЙ ОСИЁ ЯНГИЛИКЛАРИ

Иссиқ кўлга заҳарли модданинг оқиб тушиши натижасида ҳозиргача 600 киши соғлиғи ёмонлашганидан шикоят қилган. Ўлганлар яна биттага ортган. Қирғизистон соғлиқни сақлаш вазирининг ўринбосари Г. Алиевнинг сўзларига қараганда, махсус бир комиссия тузилиб вужудга келган вазиятни атрофлича ўрганади.

***

Наркотик моддаларни тарқалишига қарши курашиш масаласига бағишланиб Нью-Йоркда ўтказилаётган анжуманда 32 мамлакатнинг вакиллари қатнашмоқда. Конференцияда иштирок этган Тожикистон Президенти И. Раҳмонов ўз сўзида бу оғунинг тарқалиши кўлами тобора кенгайиб бораётганини, Тожикистон транзит йўли бўлиб қолганлигини, шунинг учун Марказий Осиё регионида хавфсизлик зонаси яратиш мақсадга мувофиқлигини, бу иш ёлғиз Тожикистоннинг қўлидан келмаслигини таъкидлаган.

***

Кейинги вақтларда гиёҳванд моддаларни Қирғизистон орқали ўтиш ҳам кўпайиб бормоқда. 1980 йили республика бу кўрсаткич бўйича 18 ўринда бўлган бўлса, ҳозир 10 ўринга чиқиб олган. Шу йилнинг беш ойи мобайнида, божхона ходимлари 50 кг оғуни қўлга киритишган. Республикага наркотик моддалар Авғонистондан ва Хитойдан ўтади.

***

Тожикистон миллий яраш комиссиясининг раиси Саид Абдулло Нурий Душанбега ташриф буюрган халқаро валюта фондининг Президенти Мишел Комдесею билан бўлган учрашувда республикамиздаги ҳозирги сиёсий вазият тўғрисида тўхталиб, мухолифатнинг ҳам сабр-бардоши чексиз эмаслигини, агар И. Раҳмонов Олий Мажлиснинг диний партияларни таъқиқланиши ҳақидаги қарорига вето қўймас экан, у ҳолда ҳукуматнинг тинчлик учун қилаётган ҳаракати бизда гумон туғдиради деб ташвиш билдирган.

***

Қозоғистонда иш ҳақларини ўз вақтида ололмаётган ва Кентовдан Остонага юриш қилмоқчи бўлган 14 киши ҳибсга олинган. Улар 7 кундан 14 кунгача қамалганлар. Юришнинг бошқа қатнашчиларига эса жарима солинган.

***

Қозоғистоннинг янги пойтахти Остонанинг очилиши муносабати билан машҳур «На-на» гуруҳининг концертида рўй берган фалокат туфайли 2 киши ҳалок бўлиб, 9 киши жароҳатланган. Концертда ўн мингдан ортиқ томошабин бўлган.

Жанубий кореялик машҳур рассом Пен ГХА ЮН Тошкентда ўз фаолиятини бошлаган Корея ўқув маркази очилишида қатнашди. Таниқли маданият арбоби пойтахтимиздаги қатор ўқув юртларида бўлди, қизиқарли ва ҳаяжонли учрашувларда иштирок этди.

Суратда: кореялик меҳмон Пен ГХА Юн.

Ҳусанбой АВВАЛОВ олган сурат.

ҲУРМАТЛИ ИШБИЛАРМОН ВА ТАДБИРКОР ЖАНОБЛАР!

Республика Кўчмас мулк биржаси Сиз азизларни 1998 йил 23 июнь куни соат 10-00да Республика биржалар марказида бўлиб ўтадиган навбатдаги кимошди савдосига таклиф этади.

Савдога қуйидаги мулк қўйилади: Самарқанд шаҳрида жойлашган «Ўзбектуризм» Миллий компаниясига қарашли автокемпинг мажмуаси.

Мазкур объект Самарқанд шаҳрига киришдаги йўлларнинг кесишган жойида жойлашган. У янги қурилган бўлиб, 1998 йил апрель ойида очилган, аммо ҳозирги кунга қадар фойдаланилмаган.

Автокемпинг мажмуаси 40 ўринли меҳмонхона (ички пардоз ишларисиз), 40 ўринли кафе, 4 та ёнилғи қуйиш колонкаси (Югославиядан келтирилган, ишлаш тизими компьютерлаштирилган), 3 та ўринли автомобилларни таъмирлаш постлари, 2 та автомобилларнинг эҳтиёт қисмларини сотиш дўкони, ҳамда енгил ва оғир юк ташиш транспорт воситалари турар жойларидан иборат.

Умумий ер майдони 2,2га.

Умумий бошланғич баҳоси 180 млн.сўм.

Ушбу мулкка қизиқиши бўлган юртдошларимиз, чет эллик сармоядорлар Республика Кўчмас мулк биржасига мурожаат қилишлари мумкин.

Бизнинг манзил: Тошкент шаҳри, «Бухоро» кўчаси, 8 уй. Телефонлар: 136-15-28, 136-15-29. 136-28-75. Факс 136-26-26.

«Ишонч» газетаси таҳририяти жамоаси таҳририят ходими Сарвара Қосимовага акаси **Ботир Тожибоевнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

ФРАНЦИЯ-98

ХХ АСРНИНГ СЎНГГИ ЧЕМПИОНИ КИМ БЎЛАДИ?

Футбол тарихи бор йўғи бир асрлик муддатни ўз ичига олади. Жаҳон чемпионатлари бошланганига эса роппа-роса 68 йил тўлди. Уругвайда ўтган биринчи жаҳон чемпионати аввалига унчалик ҳам аҳамият касб этмаган бўлса, кейинчалик, аникроғи, иккинчи жаҳон урушидан кейин футбол миллатлар, мамлакатлар, элатлар ва миллионлаб мухлислар қалбига гўзаллик бахш этувчи ажойиб санъатга айлана борди. Бугун ҳам мухлислар кўз ўнгида Пеле, Ди Стифано, Пушкаш, Кройфф, Гаринча, Бекенбауэр, Платини, Марадона, Ван Бастен, Папен ва Ромариолар сулоласи бир ипга тизилган маржондек товланиб ўтади. Улар кеча Франция яшил майдонларида бошланган XVI жаҳон чемпионатининг юлдузлари раҳнамосига айланганлар.

Ҳа, жаҳон чемпионатининг асосчилари французлар 16 бор ўтказилаётган футбол байрамига ҳар томонлама ҳозирлик кўришди. Маълумки, халқаро футбол федерацияси ФИФАга 1904 йилнинг 24 май куни Париж шаҳрида асос солишган эди. Ана шу йиғилишда жаҳон чемпионатини ўтказиш ҳақида илк бор сўз юритилган. Бироқ бу орзу 26 йил ўтгач рўёбга чиқди. 1930 йил 13 июль куни Мандивидио шаҳрида янги барпо этилган 80 минг ўринли стадион футбол ишқибозларини ўз бағрига олди. Биринчи чемпионатда 13 мамлакат терма жамоалари қатнашди. Ярим финалда аргентиналиклар АҚШни 6:1, Уругвай терма жамоаси ҳам югославиялик футболчиларни 6:1 ҳисобида енгишди. Ниҳоят 1930 йилнинг 30 июль куни финалда Уругвай футболчилари Аргентина терма жамоасини 4:2 ҳисобида мағлубиятга учратиб, футбол бўйича жаҳон биринчи чемпионатининг ғолиби унвонига сазовор бўлдилар.

Кеча Франциянинг Сен-Дени шаҳрида XVI жаҳон чемпионатининг тантанали очилиш маросими тугагач, майдонга тўрт карра жаҳон чемпиони Бразилия ва Шотландия терма жамоалари тушдилар. Бразилия деганимизда кўз ўнгимимизда Пеле, Гоóринча, Вава, Дида, Зико, Ромарио, Рональдо каби футбол юлдузлари гавдаланади. Бразилия терма жамоаси дунёда шундай юз тутдики, ҳамма соҳада ўз рақибларини доғда қолдириш билан яшаб келди. Улар ҳали ҳеч бир терма жамоа эришмаган ғалабага сазовор бўлганлар. Дастлаб бразилияликлар «Олтин Маъбуда»ни 1958 йили қўлга киритишган бўлса, 1962 йили ҳам иккинчи бор чемпионликни забт этиб, икки карра чемпионлар Италия ва Уругвайга қарши яшил майдонга чиқдилар. Сайёрамиз футбол ғолиблари ичида нафақат оддий чемпионлик, балки уч карра номини қўлга киритиш учун шиддатли бахслар бошланди.

1973 йилнинг ёзи. Айнан шу санада яшил майдонга қайтган Пеле ва унинг жамоадошлари уч карра чемпион бўлишни дилларига тугиб қўйишганди ва бу истак Бразилия-Италия терма жамоа бахсида рўёбга чиқди. Америка қитъаси футболчилари 21 июнь куни европалик рақиблари дарвозасига 4 тўп киритиб, футбол тарихида илк дафа «Олтин Маъбуда» деб аталмиш кубок соҳиби бўлишди. Шундан сўнг икки бор Германия, Аргентина, Италия, Мексика терма жамоалари «Олтин Маъбуда»ни ўз юртларига олиб кетдилар. Ниҳоят, 24 йиллик соғинч йиллари 1994 йилнинг саратонида бразилияликларга яна қувонч бахш этди. Улар тўрт карра жаҳон чемпиони унвонига сазовор бўлдилар.

Кеча бошланган жаҳон чемпионатини юртимиз футбол мухлислари бироз армон билан қарши олишди. Бир йил муқаддам биз ҳам Ўзбекистон терма жамоасини Францияда кўриш иштиёқи билан яшаётган эдик. Терма жамоамиз дастлаб Яман, Индонезия ва Комбоджа футболчилари билан бўлган бахсларда муваффақият қозонишди. Бироқ Осиё қитъасининг етакчи жамоалари Япония, Жанубий Қурия, Бирлашган Араб Амирликлари футболчилари билан тенг курашда кўзлаган мақсадларига эришолмадилар. Футболчиларимизга халқаро ўйин тажрибаси етишмади. Лекин жаҳон чемпионатининг саралаш бахсларидек нуфузли мусобақада илк бор қатнашишимизнинг ўзи жаҳон чемпионатининг бўсағасида эканлигимиздан далолатдир. Ҳали жаҳон чемпионатининг финал эшиклари биз учун ҳам очилишига ҳам ишонамиз.

Ҳа, дунё футболини билишлари интизорлик билан орзиқиб кутган онлар ортда қолди. Энди 33 кун давомида 32 терма жамоа иштирокида ўтадиган 64 учрашувнинг гувоҳи бўламиз.

Хўш, ким чемпион бўларкин? Футбол қироли Пеленинг таъбири билан айтганда: «Аср сўнгида яшил майдоннинг энг кучли терма жамоаси чемпион бўлиши керак». Биз эса бу саволга аниқ жавобни 12 июль куни оламиз.

Довиёр ЮСУПОВ,
шарҳловчи

ИШОНЧ

Бош муҳаррир ўринбосари: Чори ЛАТИПОВ

Бош муҳаррир қабулхонаси-56-25-36
Бош муҳаррир ўринбосари-56-52-89
Масъул котиб - 56-52-78
БЎЛИМЛАР:
Қасаба уюшмалари ва иқтисодиёт-56-82-79. Ахборот ва спорт-56-87-63. Маънавият ва маданият - 56-82-79. Хатлар, оммавий ишлар ва мухбирлар билан ишлаш - 56-85-43. Тижорат ва ҳуқуқ -56-85-66.
ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ:
Жиззахда - 3-83-01, Наманганда - 6-22-10, Самарқандда - 35-64-24. Фарғонада - 24-58-43. Урганчда - 6-03-40. Қаршида - 5-33-71.

Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган.
Сотувда эркин нархда.
Манзилимиз: 700165, Тошкент шаҳри, «Бухоро» (собиқ «Правда Востока») кўчаси, 24-уй.
Нашр курсаткичи; 133; 134
Газетага 1994 йил 14 январда Ўзбекистон Давлат Матбуот қўмитаси томонидан 5 рақамли гувоҳнома берилган. IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Офсет усулида босилди. Бичими А-2. Ҳажми 2 босма табоқ

«Шарқ» нашриёт—матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41—уй.

Босишга топшириш вақти — 21.00
Топширилди 21.40